

Onderzoek sportdeelname Gemeente Soest

2007-2008

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Onderzoekopzet en achtergrondinformatie	4
3. Resultaten	5
3.1 Respons	5
3.2 Resultaten jeugd	6
3.3 Resultaten jongeren	20
3.4 Resultaten volwassenen	30
3.5 Resultaten vergeleken	40
Samenvatting	44
Literatuurlijst	47
Bijlage 1: Overzicht sportdeelname volwassenen van verschillende doelgroepen.	48

Colofon

Titel: Onderzoek
sportdeelname
gemeente Soest

Auteur: Sportscan

Met dank aan inwoners
van de gemeente Soest,
directie en leerkrachten
basis- en voortgezet-
onderwijs.

Begeleiding onderzoek:
Madelon Nolsen en
Marlon van Zal

Dit onderzoek werd mede
mogelijk gemaakt door
financiële steun van het
Ministerie van VWS en de
gemeente Soest

Gemeente Soest
www.soest.nl

Sportscan:
www.sportscan.nl
Popovstraat 56
8013 RK Zwolle
telefoon (038) 422 71 68

1 Inleiding

De gemeente Soest heeft in 2002 haar aanvraag in het kader van de regeling Breedtesportimpuls van het Ministerie van VWS gehonoreerd gezien. De impuls vanuit het ministerie heeft geleid tot een intensivering van projecten en activiteiten. Om uitspraken te kunnen doen over de effecten van de projecten en activiteiten is in 2005 een nulmeting uitgevoerd. Herhaling van dit onderzoek maakt een betere evaluatie mogelijk. Tegelijkertijd is van de mogelijkheid gebruik gemaakt om aanvullende vragen te stellen en respondenten mee te laten denken over de nieuw te verschijnen sportnota.

Demografische gegevens gemeente Soest

De gemeente Soest heeft een oppervlakte van 46 vierkante kilometer en een inwoneraantal van 45.559. Soest wordt verdeeld in acht wijken: 't Hart-Soestdijk, Klarwater, Boerenstreek, de Eng-Soest Midden, Smitsveen, Overhees, Soest-Zuid en Soesterberg

Sportaanbieders en sportaccommodaties

In de gemeente Soest organiseren meer dan 75 sportaanbieders (van sportverenigingen tot sportscholen en maneges) het sportaanbod voor jong en oud in de gemeente. In Soest zijn diverse sportaccommodaties zoals; atletiekbaan, mountainbikecircuit, skateboardbaan (met fun ramp), gymnastieklokalen en sportzalen, handbalveld, handboogschietaccommodatie, hockeypark, honkbalveld, jeu de boulessterrein, korfbalvelden, manege, zwemcomplex, tenniscentrum, squashcentrum, skibaan, trimbaan en voetbalvelden die het sporten voor mensen in Soest binnen handbereik brengen.

Leeswijzer

Dit rapport is vrij uitgebreid. De verzamelde data leveren de gemeente Soest een grote hoeveelheid data op die kan worden gebruikt voor de ontwikkeling van toekomstige beleidsnotities en evaluaties. Gepoogd is om de meest relevante resultaten te presenteren. Centraal staan de omschreven onderzoeksvragen. Per onderzoeksgroep (basisschooljeugd, jongeren en volwassenen) zijn de resultaten beschreven. Deze paragrafen zijn afzonderlijk te lezen. In paragraaf 3.5 worden resultaten van de doelgroepen onderling vergeleken. Voor die lezer die slechts de belangrijkste conclusies wil lezen, kan volstaan met het lezen van de samenvatting.

2 Onderzoeksopzet en achtergrondinformatie

De onderzoeksopzet in 2008 is vergelijkbaar met die in 2005. Wederom zijn dezelfde drie doelgroepen benaderd. Belangrijkste verschil is dat de vragenlijsten ook via het internet konden worden ingevuld. Hierdoor is tegemoet gekomen aan de wensen van inwoners en was bovendien een kostenbesparing mogelijk.

Door de eenduidigheid van onderzoeksvragen en -methoden zijn de cijfers goed vergelijkbaar met cijfers uit 2005. Het is wel belangrijk om op te merken dat verschillen tussen de cijfers niet eenduidig kunnen worden toegeschreven aan slechts de uitvoering van projecten en activiteiten. Daarvoor spelen te veel variabelen een rol, waarvan hun gewicht lang niet altijd duidelijk is. De onderzoeksopzet voldoet aan de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) waardoor vervolgmetingen en vergelijking met landelijke cijfers mogelijk wordt.

Onderzoeksvragen

Sportscan heeft een voorstel geschreven voor het uitvoeren van een sportparticipatieonderzoek. De volgende onderzoeksvragen zijn geformuleerd.

- Wat is de sportparticipatie in de gemeente Soest, uitgesplitst naar leeftijd, wijk, tak van sport en organisatiegraad (vereniging, sportschool, ongeorganiseerd)?
- Wat is de frequentie waarmee inwoners van de gemeente Soest aan sport doen?
- Wat zijn voornaamste drempels om niet aan sport te doen?
- In welke mate komt overgewicht voor in de gemeente Soest?

Onderzoeksmethoden

Naast een korte analyse van de demografische cijfers van de gemeente Soest is de onderzoeksopzet kwantitatief van aard. Achtereenvolgens de doelgroep en korte omschrijvingen van de onderzoeksmethode.

- Leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 van alle 20 basisscholen vullen de vragenlijst op school schriftelijk of via het internet in.
- Een willekeurig gekozen groep van ongeveer 2000 jongeren tussen de 12 en 18 jaar ontvangt de lijst thuis per post. Jongeren kiezen zelf voor de papieren of de interneteditie.
- Een willekeurig gekozen groep van 7200 inwoners (8 wijken met 900 respondenten) tussen de 18 en 75 jaar ontvangt de lijst thuis per post. Men kiest zelf voor de papieren of de interneteditie.
- Evenals in 2005 is geen non-respons onderzoek uitgevoerd

Sinds juni 2000 is de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek beschikbaar (RSO). De RSO is een standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname. De vragenlijst voor volwassenen en jongeren is overeenkomstig de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) opgesteld. Het gebruik van de richtlijn maakt vergelijk met andere onderzoeken mogelijk. Voor de basisschooljeugd is gebruik gemaakt van een standaardvragenlijst die in 1996 is ontwikkeld vanuit de samenwerking tussen NOC*NSF en IOS. Deze laatste vragenlijst is door Sportscan in meer dan 35 gemeenten afgenomen.

3 Resultaten

Voor dit onderzoek zijn drie te onderscheiden onderzoeksgroepen (basisschooljeugd, jongeren en volwassenen) benaderd. De resultaten worden in dit rapport per onderzoeksgroep gepresenteerd. In paragraaf 3.2 de resultaten van de basisschooljeugd, in 3.3 die van jongeren en in 3.4 die van volwassenen. Tot slot worden in paragraaf 3.5 enkele resultaten van de drie doelgroepen onderling vergeleken.

3.1 Respons

Drie te onderscheiden groepen inwoners van de gemeente Soest zijn benaderd door middel van drie verschillende vragenlijsten. Een vragenlijst voor het basisonderwijs, één voor jongeren en een vragenlijst voor volwassenen. De lijsten voor jongeren en volwassenen zijn per post aan het huisadres verzonden. De lijst voor het basisonderwijs is via de scholen verspreid. Onvolledig ingevulde vragenlijsten en vragenlijsten van respondenten van buiten de gemeente (basisonderwijs) zijn niet meegenomen.

Tabel 1 Overzicht respons

Onderzoeksgroep	Verzonden	Retour	Respons (Perc.)
Volwassenen	7200	1845	26
Jongeren voortgezet onderwijs	2000	662	33
Jeugd via basisscholen	2097	1688	80
Totaal	11297	4195	37

In totaal zijn 11297 personen uitgenodigd om mee te werken aan het onderzoek. Uiteindelijk konden van 4195 respondenten de antwoorden worden verwerkt. De respons onder volwassenen bedraagt 26%. Onder jongeren viel de respons wat tegen. Eén op de drie jongeren reageerde op het verzoek. Op het basisonderwijs was de medewerking voortreffelijk meer dan 80% van de doelgroep werd bereikt. Doordat alle basisscholen meewerkten aan het onderzoek geven de resultaten een vrijwel volledig beeld van de jeugd van 8 t/m 12 jaar in Soest. De respons onder jongeren en volwassenen is dermate hoog dat de resultaten een representatief beeld geven van de sportdeelname in de gemeente Soest.

3.2 Resultaten jeugd

Alle 20 basisscholen in de gemeente Soest verleenden medewerking aan dit onderzoek. Alle leerlingen in de groepen 5 tot en met 8 hebben een lijst met 28 voornamelijk gesloten vragen ontvangen. In totaal zijn 1688 bruikbare vragenlijsten teruggekomen. Daarmee is 80% van de doelgroep bereikt. 35% van de respondenten vulden de vragenlijst via het internet in.

Gegevens onderzoeksgroep

De groep respondenten bestond uit 853 jongens en 828 meisjes (7 onbekend), 51 om 49%. De gemiddelde leeftijd van de respondenten was 9,8 jaar. De jongste 7 (5 respondenten). De oudste 13 (13 respondenten). 96% van de respondenten is in Nederland geboren. Daarnaast zijn 69 respondenten buiten Nederland geboren. Van 241 respondenten is één of meerdere ouders buiten Nederland geboren. Daarmee zijn er onder de respondenten 318 allochtonen (19%).

Om de sportdeelname van de kinderen te meten is de vraag gesteld of ze buiten de sportkennismakingscursussen en de lessen bewegingsonderwijs nog aan sport doen. Daarbij is een 'ruime' definitie van sport aangehouden. De meeste sporten die door NOC*NSF worden vertegenwoordigd zijn geregistreerd.

Sporten kan georganiseerd, anders georganiseerd of niet-georganiseerd plaatsvinden. De frequentie van sportbeoefening is grotendeels buiten beschouwing gelaten. Daar waar kinderen aangaven lid te zijn van een sportvereniging wordt, om het kind als sporter aan te merken, niet verder gekeken naar de frequentie van sportbeoefening. Daar waar een kind aankruist slechts in andere verbanden te sporten is een frequentie van minimaal één keer per week, gedurende minimaal een half uur aangehouden.

Tabel 2 Sportdeelname

Sporters		Niet-sporters	
Aantal	Perc.	Aantal	Perc.
1451	86	237	14

Sportdeelname

86% van de jeugd (groepen 5 t/m 8 basisschool) doet buiten de sportcursussen en de lessen bewegingsonderwijs aan sport. Uit deze tabel valt niet op te maken dat jongens meer aan sport doen dan meisjes (88% om 84%). De sportparticipatie fluctueert met de leeftijd. De sportparticipatie onder achtjarigen is 85%, onder negenjarigen 82%, onder tienjarigen 87%, onder elfjarigen 90% en onder twaalfjarigen 88% en onder dertienjarigen tenslotte 77%. In 2005 deed 87% van de jeugd aan sport en was er een vergelijkbaar verschil tussen jongens en meisjes. De sportdeelname van vergelijkbare doelgroepen in de gemeente Roermond is 74%, in Nieuwerkerk aan den IJssel 85%, in Harderwijk 77% en in Wassenaar 95%.

In de volgende tabel een overzicht van de sportdeelname van vergelijkbare doelgroepen in andere gemeenten.

Tabel 3 Sportdeelname jeugd in andere gemeenten

Gemeente	Sportdeelname (Percentage)
Soest (2007)	86
Harderwijk (2007)	77
Nieuwerkerk aan den IJssel (2008)	85
Oldenzaal (2007)	91
Roermond (2007)	74
Wassenaar (2007)	95
Soest (2005)	87

Soest scoort vrij hoog in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. Alleen Oldenzaal en Wassenaar hebben in dit overzicht een hogere sportdeelname.

In tabel vier een overzicht van de sportdeelname onder autochtonen en allochtonen (eerste getal is het absolute aantal, het getal tussen haakjes is het percentage..

Tabel 4 Overzicht sportdeelname onder autochtonen en allochtonen

Autochtonen		Allochtonen	
Sporters	Niet-sporters	Sporters	Niet-sporters
1176 (89)	152 (11)	237 (75)	81 (25)

Allochtonen (kinderen die zelf of waarvan één van de ouders in het buitenland zijn geboren) doen in Soest minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 75% om 89%. Tijdens de nulmeting in 2005 waren de percentages vergelijkbaar (74% om 90%).

In tabel vijf een overzicht van de sportdeelname per wijk in vergelijking met 2005.

Tabel 5 Overzicht sportdeelname per wijk

Wijk	Perc. 2005	Perc. 2008
't Hart, Soestdijk, (n=269)	92	90
Klaarwater en industrieterrein Soestdijk, Centrum, (n=85)	91	89
Boerenstreek, Het Soesterveen en de Grachten, Laag Hees, (n=117)	81	90
Soest Midden, De Eng en Eemgebied, (n=147)	76	82
Smitsveen, Eng Zuid, (n=179)	76	75
Overhees, Hees, Klein Engendaal, De Zoom en Wieksloot, (n=222)	88	81
De Birkt, Soest-Zuid, Duinengebied en Soestduinen, (n=327)	92	91
Soesterberg, (n=214)	88	87
Totaal	87	86

De sportdeelname per wijk toont verschillen. Dit zagen we in 2005 al. In de meeste wijken is de sportdeelname vergelijkbaar met 2005. In de wijken Boerenstreek en Soest Midden is de sportdeelname flink gestegen. In Overhees behoorlijk afgenomen. De sportdeelname per school verschilt eveneens (zie de volgende tabel). In de rechter kolom de NNGB (zie ook blz. 18 e.v.)

Tabel 6 Overzicht sportdeelname per school

School	Perc. 2005	Perc. 2008	Perc. NNGB 2008
De Buut	65	58	39
De Egelantier	38	63	60
De Startbaan (in 2005 Wethouder de Haan)	81	79	32
Pr. Willem Alexander	88	82	65
Da Costaschool	87	92	62
De Werveling	89	90	51
De Insingerschool	86	92	53
Prof. J. Waterinkschool	80	78	31
De Bron	90	82	62
De Postiljon	92	87	54
Daniëlschool	50	100 *	67 *
Montessorischool	90	96	60
De Driesprong	98	95	45

School	Perc. 2005	Perc. 2008	Perc. NNGB 2008
Ludgerusschool	97	94	64
De Achtbaan	93	96	39
De Wegwijzer	94	85	52
Sint Carolusschool	85	86	49
Eerste van der Huchtschool (Paulus Potter)	89	91	55
Tweede van der Huchtschool (Overhees)	86	78	46
Derde van der Huchtschool (Valeriaanstraat)	83	70	50
Totaal	87	86	53

* slechts drie respondenten

Op veel scholen is de sportdeelname hoog en zijn de verschillen met het onderzoek in 2005 klein. Op de Buut was de sportdeelname al niet hoog, dit is in 2008 nog minder. Op De Egelantier is de sportdeelname ten opzichte van 2005 flink hoger.

Ook is gekeken naar de sportvorm (in welk verband doen de leerlingen aan sport). Dit kan zijn bij een sportvereniging, bij een wijk- of buurtvereniging, ergens anders georganiseerd (sportschool, dansschool, manege) of niet-georganiseerd (op een pleintje met vrienden, zwemmen, schaatsen). De leerlingen konden meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het percentage boven de 100% uitkomt. In de kolom rechts een overzicht van deze gegevens in 2005.

Tabel 7 Sportvorm

Sportvorm	Aantal	Perc. (van het aantal sporters n=1451)	Perc. 2005
Sportvereniging	1184	82	76
Niet-georganiseerd (pleintje met vrienden, zwemmen, schaatsen)	442	30	35
Ergens anders (sportschool, dansschool, manege, fitnesscentrum)	329	23	25
Wijk- of buurtvereniging	22	2	3
Naschoolse opvang (Sportpaleis)	45	3	0

82% van de sporters doet aan sport bij een vereniging (in 2005 76%). Het percentage sporters dat (tevens) niet-georganiseerd sport bedraagt 30%. Bijna één of de vier sporters, sport ergens anders (bij een sportschool, dansschool of manege). Slechts 2% van de sporters doet dit bij een wijk- of buurtvereniging. 3% sport bij de naschoolse opvang (Sportpaleis). Deze laatste optie is in 2005 niet geboden, voor een goede vergelijking van de vorm 'ergens anders' dienen deze 45 sporters te worden toegevoegd. Het percentage komt dan op 26%.

Tak van sport

Leerlingen noemden zelf (maximaal twee) sporten die ze het meest beoefenen. In de vierde kolom de 'sportomvang', het gemiddeld aantal uren dat de tak van sport beoefend wordt. In de kolom rechts 'sporthistorie' het gemiddeld aantal jaren dat de sport beoefend wordt.

Tabel 8 Overzicht beoefende sporten, sportomvang en sporthistorie van de basisschool-jeugd in Soest

Sport	Aantal keren genoemd	Aantal keren genoemd 2005	Sportomvang (uren per week)	Sporthistorie (in jaren)
Aerobics/steps	11	17	1,3	2,6
Atletiek	63	67	3,1	2,8
Badminton	42	52	1,8	2,1
Basketball	30	51	3,0	2,5
Biljart	1	1	2,0	3,0
Bowling	2	2	4,0	0,4
Dammen	2	4	1,1	0,9
Danssport	147	158	1,5	2,8
Duiksport	2	0	8,0	3,5
Fitness	10	5	1,8	1,2
Golf	7	8	2,2	2,0
Gymnastiek/turnen	99	121	1,5	3,0
Handbal	28	46	2,5	1,9
Hardlopen	15	30	2,5	2,9
Hockey	235	200	2,8	3,3
Honk- en softball	19	21	2,0	1,8
Kanovaren	1	0	1,0	1,0
Karting	2	2	2,7	0,8
Klimsport	2	1	0,8	4,0
Korfbal	17	24	2,2	2,6
Motorsport	6	5	4,9	2,6
Paardrijden	123	151	2,2	3,1
Schaatsen	39	26	2,2	2,0
Schaken	5	4	1,9	1,7
Schietsport	3	2	1,2	1,0
Skaten/skeelers	10	119	2,7	2,7
Skiën/langlaufen/snowboarden	37	7	2,5	3,2
Tafeltennis	19	32	3,2	1,9
Tennis	205	294	1,7	2,7
Vecht- en verdedigings-sporten	146	153	1,5	2,5
Voetbal	435	477	3,2	3,8
Volleybal	68	54	1,9	1,9
Wandelsport	1	0	2,0	5,0
Watersport zeilen/surfen	3	11	4,5	5,3
Wielrennen	1	38	2,0	2,5
Zwemmen	106	129	1,9	2,7
Totaal	1917	2355	2,39	2,99

1451 sporters konden aangeven welke sport(en) (maximaal twee) ze beoefenen. Er zijn op die wijze 1917 'sporten' geregistreerd. Veruit de meeste respondenten doen aan voetbal (435), gevolgd door hockey (235), tennis (205), danssport (147), vecht- en verdedigingsporten (146) en paardensport (123). In vergelijking met 2005 zijn hockey en tennis van positie gewisseld. Opgemerkt moet worden dat de aantallen uit 2005 afkomstig waren van 1576 sporters die in totaal 2355 sporten beoefenden.

Gemiddeld wordt er ruim twee uur per week aan sport gedaan. Voetballers zijn gemiddeld de meeste tijd (ruim drie uur) kwijt met het beoefenen van hun sport. Kort daarachter volgen de tafeltennissers (3,2) en atleten (3,1). Uit de additionele vraag hoeveel keer ze de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport hebben blijkt een gemiddelde van 113 keer per jaar (iets meer dan 2x per week). De meeste kinderen sporten 4x per maand. 22 kinderen geven aan elke dag te sporten. In 2005 ging het om 116 keer per jaar, een kleine afname.

Gemiddeld zijn de sporters bijna drie jaar geleden begonnen met sporten. Van de sporten met meer dan 10 beoefenaars worden voetbal en hockey het langst gedaan, respectievelijk 3,8 jaar en 3,3 jaar. In vergelijking met 2005 worden er derhalve iets meer minuten per week aan sport besteed en duurt de sportcarrière iets langer.

Opmerking: bij bovengenoemde gemiddelden is alleen rekening gehouden met sporten met tien of meer respondenten, dit om een te grote invloed van uitschieters te voorkomen.

Motieven voor sportdeelname

Motieven om aan sport te doen zijn divers. Gezondheidsmotieven (o.a. je word er fit van) en sociale motieven (o.a. het is gezellig om te doen) worden vaak genoemd als reden om aan sport te doen. Kinderen kunnen worden aangesproken op deze motieven om ze te motiveren voor sportief gedrag. De leerlingen konden kiezen uit 12 redenen waarom ze aan sport doen. Ze mochten maximaal 5 redenen aankruisen. Worden er meer redenen genoemd dan zijn willekeurig redenen verwijderd.

Tabel 9 Overzicht redenen om aan sport te doen

Reden	Aantal en perc. (van het aantal sporters n=1451)	Aantal en perc. 2005
Ik vind de sport heel leuk (i)	1241 (86)	1307 (83)
Sport is goed voor je conditie (g)	856 (59)	995 (63)
Ik ben goed in deze sport (i)	810 (56)	794 (50)
Ik word er lekker fit van (g)	768 (53)	809 (51)
Mijn ouders vinden het goed voor me dat ik sport (s)	529 (36)	522 (33)
Er zitten leuke kinderen op (s)	499 (34)	437 (28)
Om me lekker uit te leven (i)	428 (29)	373 (24)
Sport is goed voor je figuur (g)	358 (25)	401 (25)
Ik vind het leuk om goed in mijn sport te presteren (i)	327 (23)	387 (25)
Er worden naast de sport ook andere leuke dingen gedaan (s)	281 (19)	309 (20)
Sport is goed voor je hart (g)	216 (15)	260 (16)
Sport is lekker dicht in de buurt (s)	185 (13)	164 (10)

'Ik vind de sport heel leuk' is voor 86% van de sporters reden om aan sport te doen. Als tweede wordt genoemd 'Sport is goed voor je conditie' met 59% en als derde 'Ik ben goed in deze sport' met 56%. Ook de reden 'Ik word er lekker fit van' scoort hoog met 53%.

Bovengenoemde 12 motieven om aan sport te doen kunnen gerubriceerd worden in een drietal dimensies (van elke 4 motieven). Er zijn drie dimensies te onderscheiden: de intrinsiek/fysieke dimensie (i), de sociaal/emotionele- (s) en de gezondheidsdimensie (g).

Tabel 10 Dimensies

Dimensie	Aantal	Perc.	Perc. 2005
Intrinsiek/fysiek	2806	43	42
Gezondheid	2198	34	37
Sociaal/emotioneel	1494	23	21
Totaal	6498	100	100

Intrinsieke/fysieke motieven zijn voor 43% van de respondenten reden om aan sport te doen. Gezondheidsmotieven scoren 34%. De sociaal/emotionele dimensie is voor 23% reden om aan sport te doen. Ten opzichte van 2005 scoren gezondheidsmotieven 3% minder.

Leerlingen die niet sporten, hebben daar diverse redenen voor. Ze konden kiezen uit 12 redenen, waarvan ze er vijf mochten aankruisen. Worden er meer redenen genoemd dan zijn willekeurig redenen verwijderd.

Tabel 11 Overzicht redenen om niet aan sport te doen

Reden	Aantal en perc. (van het aantal niet-sporters n=237)	Aantal en perc. 2005
Ik vind andere dingen leuker om te doen (i)	45 (19)	79 (32)
Ik vind trainingen/wedstrijdjes niet leuk (i)	21 (9)	37 (15)
Het kost te veel geld (e)	19 (8)	41 (17)
Ik moet nog heel lang wachten om lid te worden (e)	15 (6)	29 (12)
Ik kan niet op de tijden dat er trainingen/wedstrijden zijn (e)	15 (6)	29 (12)
Ik heb geen vrienden/vriendinnen die met mij mee willen (s)	13 (5)	21 (9)
Mijn ouders/broertjes zusjes doen ook niet aan sport (s)	9 (4)	32 (13)
Ik vind het niet belangrijk om fit te zijn (g)	8 (3)	7 (3)
Ik kan niet goed sporten (i)	7 (3)	27 (11)
Ik vind mijn conditie niet belangrijk (g)	4 (2)	6 (3)
Ik mag niet sporten van mijn ouders (s)	3 (1)	13 (5)
Ik mag niet sporten van de dokter (g)	2 (1)	3 (1)

De meest genoemde reden om niet aan sport te doen is evenals in 2005: 'Ik vind andere dingen leuker om te doen'. Sport moet concurreren met andere vormen van vrijetijdsbesteding. Als tweede word genoemd 'Ik vind trainingen/wedstrijdjes niet leuk'. Derde reden 'Het kost teveel geld'. De percentages in 2008 zijn lager dan in 2005 doordat veel niet-sporters in 2008 de vraag niet beantwoord hebben.

De 12 genoemde redenen om niet aan sport te doen, kunnen gerubriceerd worden in een viertal dimensies. De intrinsiek/fysieke- (i), de sociaal/emotionele- (s), de externe- (e) en de gezondheidsdimensie (g).

Tabel 12 Dimensies

Dimensie	Aantal	Perc.	Perc. 2005
Intrinsiek/fysiek	73	45	44
Extern	49	30	31
Sociaal	27	17	20
Gezondheid	14	8	5
Totaal	163	100	100

Intrinsieke/fysieke redenen verklaren het overgrote deel van de motieven waarom de respondenten niet aan sport doen. Gezondheidsmotieven spelen niet- of nauwelijks een rol. In vergelijking met 2005 leveren sociale motieven in ten opzichte van intrinsiek/fysieke- en gezondheidsmotieven.

De kinderen is gevraagd of ze meer aan sport willen doen dan ze nu doen. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen kinderen die al aan sport doen en kinderen die niet aan sport doen.

Tabel 13 Behoeft meer aan sport te doen (onder sporters)

Behoeft	Meer	Niet-meer	Totaal
Sporter	850	530	1380
Niet-sporter	154	58	212
Totaal	1004	588	1592

Van de sporters willen er 850 van de 1380 (62%) meer aan sport doen (in 2005 nog 60%). Bij de niet-sporters zijn dat er 154 van de 212 (73%). Niet-sporters lijken eerder van plan meer aan sport te willen doen dan sporters.

De gemeente Soest organiseert al jaren sportkennismakingscursussen die worden aangeboden tijdens het project 'Kies je Sport'. Van de 1688 respondenten hebben er 590 (35%) ooit wel eens meegedaan met een sportcursus. De vraag of deze groep behoefte heeft meer aan sport te doen geeft het volgende beeld.

Tabel 14 Behoefte meer aan sport te doen (onder deelnemers 'Kies je Sport')

Behoefte	Meer	Niet-meer	Totaal
Cursist	358	205	563
Niet-cursist	178	106	284
Totaal	536	311	847

Van de cursisten willen er 358 van de 563 (76%) meer aan sport doen (in 2005 nog 66%). Bij de niet-cursisten zijn dat er 178 van de 284 (63%).

69 respondenten uit groep 7 en 8 die ooit hebben deelgenomen aan 'Kies je Sport' zeggen zich na afloop te hebben aangemeld als lid bij diezelfde vereniging, derhalve 12% van de cursisten. In 2005 nog 20%.

Body Mass Index

De Body Mass Index of Quetelet index wordt veel gebruikt als maat voor overgewicht. Deze index wordt berekend door het gewicht te delen door de lengte in het kwadraat. Een waarde van 25 duidt bij volwassenen op overgewicht, een waarde van meer dan 30 zelfs op ernstig overgewicht (zwaarlijvigheid of obesitas). Het Voedingscentrum hanteert diverse omslagpunten gebaseerd op leeftijd en geslacht.

In de volgende tabel zijn deze omslagpunten van het Voedingscentrum overgenomen. Achtereenvolgens worden leeftijd, de BMI waarde waarvan het Voedingscentrum aangeeft dat het kind overgewicht heeft, de gemiddelde BMI en aantal kinderen en percentage kinderen met overgewicht in betreffende leeftijdscategorie weergegeven.

Tabel 15 Aantal en percentage kinderen met overgewicht

Leeftijd	BMI waarde overgewicht jongens	BMI waarde overgewicht meisjes	Gemiddelde BMI (2008)	Gemiddelde BMI (2005)	Aantal en perc. met ondergewicht	Aantal en perc. met normaal gewicht	Aantal en perc. met overgewicht	Aantal en perc. met obesitas
8	>18,44	>18,35	16,5 (n=260)	15,7 (n=100)	4 (1%)	212 (82%)	39 (15%)	5 (2%)
9	>19,10	>19,07	16,8 (n=409)	16,0 (n=338)	10 (2%)	338 (83%)	48 (12%)	12 (3%)
10	>19,84	>19,86	17,5 (n=371)	16,3 (n=376)	12 (4%)	305 (82%)	44 (12%)	9 (2%)
11	>20,55	>20,74	17,6 (n=375)	16,9 (n=430)	8 (2%)	322 (86%)	42 (11%)	3 (1%)
12	>21,22	>21,68	18,6 (n=146)	17,1 (n=322)	2 (2%)	120 (82%)	21 (14%)	2 (1%)
13	>21,91	>22,58	18,3 (n=12)	17,2 (n=44)	0	11 (92%)	1 (8%)	0 (0%)
Totaal			17,3 (n=1578)	16,6 (n=1614)	36 (2%)	1313 (83%)	195 (13%)	31 (2%)

Met het stijgen van de leeftijd neemt voor kinderen ook de gemiddelde BMI toe. De waarden waarboven het kind een beetje te zwaar of te zwaar wordt bevonden neemt hierdoor uiteraard ook toe. In de kolommen uiterst rechts, zijn het aantal kinderen dat volgens de richtlijn van het Voedingscentrum overgewicht hebben en het percentage van het aantal kinderen van betreffende leeftijd. In totaal zijn er 195 kinderen met overgewicht en 31 met obesitas (108 jongens en 118 meisjes). Dit is 15% van het totaal aantal kinderen. In 2005 ging het om 7%. Landelijke cijfers geven aan dat 16% van de jeugd (tussen 4-16 jaar) te maken heeft met overgewicht. Soest vertoont derhalve geen uitzondering (van den Hurck 2007).

De kinderen met overgewicht zijn als volgt verdeeld over de wijken: 't Hart-Soestdijk - 29 kinderen (11%), Klarwater- 14 kinderen (17%), Boerenstreek - 16 kinderen (14%), de Eng-Soest Midden- 26 kinderen (18%), Smitsveen - 36 kinderen (21%), Overhees - 34 kinderen (16%), Soest-Zuid - 28 kinderen (10%) en Soesterberg - 22 kinderen (12%).

Er is een behoorlijk verschil qua overgewicht tussen sporters (13%) en niet-sporters (21%). Ook is er een klein verschil tussen jongens en meisjes. 13% van de jongens heeft overgewicht tegenover 15% van de meisjes. Tussen kinderen die ooit aan een sportkennismakingscursus hebben meegedaan (11%) en die hieraan nooit hebben meegedaan (17%) is er een aanzienlijk verschil.

Opmerking: de verschillen met 2005 kunnen voor een deel worden verklaard door het verschil in onderzoeksmethode. In 2005 zijn lengte en gewicht van de kinderen niet daadwerkelijk gemeten. Dit is in 2008 expliciet gevraagd en op elf van de eenentwintig scholen door de gemeente ook daadwerkelijk gemeten. Vergelijken we overgewicht op de elf scholen waar de gemeente daadwerkelijk fysiek gemeten heeft met de scholen waarvan dat niet bekend is dan is het percentage overgewicht op de scholen waar fysiek gemeten is 16% en 11% op de andere scholen.

Sportaccommodaties

Basisschoolleerlingen is de vraag voorgelegd wat ze vinden van de sportpleintjes en sportveldjes (skatebaan, trapveldje, basketbalpleintje, enz.) in hun directe woonomgeving.

Tabel 16 Overzicht reacties sportaccommodaties (meerdere antwoorden mogelijk)

Reactie	Aantal	Percentage
Ik kom er nooit	251	15
Ik vind ze prima zo, niets op aan te merken	794	47
Ik mis een,	400	24

Iets minder dan de helft van de basisschoolleerlingen lijkt tevreden over de sportaccommodaties in de buurt. 24% van de kinderen geeft aan ze in de directe woonomgeving een accommodatie missen. Eén op de zeven respondenten maakt niet of nauwelijks gebruik van de voorzieningen in de directe woonomgeving. Voorbeelden van voorzieningen in de buurt die worden gemist zijn: basketbalveldjes, doeltjes, halfpipe, toestellen en tennisveldjes.

Stoppen met sporten

56% van de respondenten is ooit wel eens gestopt met sporten, 42% niet (2% niet ingevuld). Meisjes zijn veel vaker (66%) gestopt dan jongens (49%). In 2005 was dit verschil ook zichtbaar. Autochtonen zijn vaker gestopt dan allochtonen (58% om 51%). Geen verschil tussen kinderen met overgewicht en die zonder overgewicht.

Zwemdiploma's

In Soest wordt schoolzwemmen aangeboden. 96% van de respondenten beschikt over (minimaal) zwemdiploma A. 56 respondenten (3%) geven aan geen zwemdiploma te hebben (1% niet ingevuld). De meeste kinderen zonder zwemdiploma zitten in groep 5 en 7 (15 kinderen) daarnaast veertien in groep 6 en tien in groep 8. 26 kinderen zonder zwemdiploma doen niet aan sport (11%), veel meer dan onder sporters (2%). Iets meer jongens dan meisjes beschikken niet over een zwemdiploma (30 om 26). 14% van de allochtonen beschikt niet over een zwemdiploma, tegenover 1% van de autochtonen.

De grootste groep respondenten (876) beschikt over diploma C, behaald met schoolzwemmen (71%). Voor 142 respondenten is diploma A het hoogste zwemdiploma. 485 respondenten beschikken over diploma B behaald met schoolzwemmen (55%) of met gewoon zwemmen (45%). 60 respondenten beschikken over diploma D of hoger.

In onderstaande tabel een overzicht van het aantal kinderen met diploma A onder autochtonen en allochtonen. Tussen haakjes de percentages.

Tabel 17 Overzicht in bezit van diploma A naar etniciteit

Autochtonen		Allochtonen	
In bezit diploma A	geen diploma A	In bezit diploma A	geen diploma A
1305 (99%)	12 (1%)	268 (86%)	44 (14%)

Onder allochtonen is het bezit van zwemdiploma A veel minder vanzelfsprekend dan onder autochtonen. Zo zijn er 12 autochtonen zonder zwemdiploma A en 44 allochtonen zonder zwemdiploma A.

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Door een forum van beweegexperts is in 1998 een Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB of Beweegnorm) geformuleerd. De norm heeft tot doel het risico op chronische ziekten te verlagen en de levensduur te verlengen. De norm stelt dat jeugdigen dagelijks een uur (matig) intensief lichamelijk actief dienen te zijn, waarbij de activiteiten minimaal tweemaal per week een positief effect hebben op de lichamelijke fitheid.

Naast vragen over sportdeelname en de sportcursussen zijn ook vragen gesteld over het vervoer van huis naar school, de frequentie van de gymlessen op school en buitenspelen. Deze vragen dienen ter completering van de benodigde variabelen om de Beweegnorm te kunnen berekenen. Sportdeelname in verenigingsverband is ten dele al eerder besproken nu volgen de andere activiteiten die bijdragen aan de Beweegnorm.

66% van de kinderen gaat dagelijks lopend of fietsend naar school. Aan de andere kant van het spectrum gaan 110 kinderen (7%) nooit lopend of fietsend naar school. Completerend gaan 88 kinderen slechts 1 dag in de week lopend of fietsend naar school, 90 kinderen 2 dagen, 127 kinderen 3 dagen en 140 kinderen 4 dagen in de week.

Het aantal huis-school minuten per dag (heen en terug) wordt weergegeven in tabel 18.

Tabel 18 Overzicht huis-school minuten gemiddeld per dag

Aantal minuten	Aantal	Perc.
Nul	111	7
Minder dan 10 minuten	562	33
10 minuten per dag	449	27
20 minuten per dag	336	20
30 minuten per dag	106	6
40 minuten per dag*	37	2
50 minuten per dag*	6	0
60 minuten per dag*	17	1
Anders	23	1
Niet ingevuld	41	3
Totaal	1688	100

* antwoordcategorie toegevoegd in verband met afwijkend aantal minuten dan genoemd in de vragenlijst

De meeste kinderen lopen of fietsen gemiddeld minder dan 10 minuten per dag om naar school en thuis te komen. Driekwart van de respondenten heeft hier minder dan 20 minuten voor nodig. 6% van de kinderen een half uur.

Bewegen door aan sport te doen

Gemiddeld voegen sporters ruim 26 minuten per dag toe aan de Beweegnorm door sportbeoefening (voorbeeld iemand die vijf uur per week hockeyt en één uur per week danst voegt gemiddeld 51 minuten per dag toe).

Een groot aantal kinderen (15%) sport zo'n 8,6 minuten gemiddeld per dag (1 uur per week). Een andere grote groep (12%) sport gemiddeld ongeveer 2 uur in de week. Er is duidelijk verschil tussen jongens en meisjes 29 om 24 minuten per dag. Het verschil tussen kinderen met overgewicht en normaal gewicht is aanzienlijk 24 om 28 minuten.

Bewegen buiten op straat

Een kwart van de kinderen speelt elke dag buiten na schooltijd. Een kwart van de kinderen speelt 5 of 6 dagen per week buiten. 7% doet dit nooit of één dag per week.

Gemiddeld bewegen kinderen 32 minuten per dag buiten. Jongens veel meer dan meisjes (39 minuten om 25 minuten). Er is een klein verschil tussen sporters en niet-sporters (32 om 30 minuten). Kinderen met overgewicht spelen meer buiten dan kinderen met normaal gewicht en veel meer dan kinderen met ondergewicht. Respectievelijk 36, 32 en 30 minuten per dag.

Kinderen uit de jongste groepen spelen meer buiten op straat. In groep 5 gemiddeld 37 minuten per dag, in groep 6 31 minuten, in groep 7 32 en in groep 8 27 minuten.

Per wijk verschilt het gemiddeld aantal minuten dat buiten gespeeld wordt sterk. Zo wordt in Soesterberg gemiddeld 38 minuten buiten gespeeld en in Klarwater en 't Hart-Soestdijk bijvoorbeeld 28 minuten. Door veel actief buiten te spelen halen de meeste kinderen de Beweegnorm dus al bijna.

Bewegingsonderwijs

Op de basisschool hoort minimaal twee keer per week lichamelijke oefening (bewegingsonderwijs) te worden gegeven. Kinderen is gevraagd hoeveel keer per week ze sport op school, zoals schoolgym, schoolzwemmen enz. hebben. 259 respondenten (15%) geven aan slechts één keer in de week schoolgym te hebben. Vooral veel kinderen van de Buut, Da Costaschool, De Driesprong, de Montessorischool, en de Prof. J. Waterinkschool geven dit aan.

Stellen we de gemiddelde gymnastiekles op 45 minuten en gaan we er vanuit dat ze gedurende die 45 minuten ook lichamelijk actief zijn dan voegen de kinderen gemiddeld door de lessen gymnastiek 13 minuten per dag toe aan de Beweegnorm.

Beweegnorm

De som van het aantal minuten dat aan sport gedaan wordt, buiten gespeeld wordt, het aantal minuten nodig om van thuis op school en vice versa te komen en het aantal minuten gymnastiekonderwijs bepalen of het kind voldoet aan de beweegnorm van 60 minuten lichamelijke activiteit per dag.

Opmerking: daar waar kinderen één of meerdere van de vragen die deel uitmaken van de berekening van de Beweegnorm niet ingevuld heeft, is het aantal 'beweegminuten' (arbitrair) op nul minuten gezet. Hierdoor kan voor alle respondenten de Beweegnorm uitgerekend worden. Gemiddeld 'bewegen' respondenten 75 minuten per dag. Het grootste deel van de Beweegnorm wordt gehaald door buiten te spelen (gemiddeld 32 minuten per dag). 53% van de respondenten haalt de Beweegnorm. Jongens meer dan meisjes (59% om 46%). Kinderen met normaal gewicht meer dan die met overgewicht (54% om 48%). Autochtonen vergelijkbaar met allochtonen (53% om 52%). Sporters meer dan niet-sporters (57% om 26%). Ook op wijkniveau zijn er verschillen.

In onderstaande tabel een overzicht van het percentage respondenten per school dat voldoet aan de Beweegnorm.

Tabel 19 Overzicht percentage respondenten dat voldoet aan de Beweegnorm per school

School	Percentage NNGB 2008
De Buut	39
De Egelantier	60
De Startbaan (in 2005 Wethouder de Haan)	32
Pr. Willem Alexander	65
Da Costaschool	62

School	Percentage NNGB 2008
De Werveling	51
De Insingerschool	53
Prof. J. Waterinkschool	31
De Bron	62
De Postiljon	54
Daniëlschool	67*
Montessorischool	60
De Driesprong	45
Ludgerusschool	64
De Achtbaan	39
De Wegwijzer	52
Sint Carolusschool	49
Eerste van der Huchtschool (Paulus Potter)	55
Tweede van der Huchtschool (Overhees)	46
Derde van der Huchtschool (Valeriaanstraat)	50
Totaal	53

* *slechts drie respondenten*

De Bewegnorm wordt op een aantal scholen spaarzaam gehaald. Op de Buut, De Startbaan, de Prof. J. Waterinkschool en De Achtbaan haalt nog geen 40% de Bewegnorm. Opmerkelijk is dat op de Achtbaan de sportdeelname niet achterblijft. Een overzicht per wijk wordt hier niet gepresenteerd echter in de wijken Klarwater en Smitsveen wordt de Bewegnorm het minst gehaald.

3.3 Resultaten jongeren

2000 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar ontvingen thuis een schriftelijke vragenlijst die ook via het internet benaderd kon worden. Uiteindelijk konden 662 lijsten verwerkt worden, 27% van de lijsten is via het internet ingevuld.

Gegevens onderzoeksgroep

De groep respondenten bestond uit 323 jongens en 339 meisjes 49% om 51%. De gemiddelde leeftijd van de respondenten was 14 jaar. De jongste 12 (126 respondenten). De oudste 18 (10 respondenten). 83% van de respondenten is in Nederland geboren (in 2005 92%). Daarnaast zijn 32 respondenten buiten Nederland geboren. Van 78 respondenten is één of meerdere ouders buiten Nederland geboren. De jongeren zijn redelijk gelijk verdeeld over drie schooltypen VMBO, HAVO en VWO respectievelijk 27%, 29% en 29%. Een klein deel van de respondenten volgt MBO of HBO.

De jongeren is gevraagd of zij de laatste twaalf maanden een sport hebben beoefend en hoe vaak dat is geweest. Op een toonblad stonden 45 takken van sport die aangekruist konden worden. Volgens de definitie van de RSO worden mensen tot sporter gerekend indien minimaal twaalf keer per jaar wordt gesport. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de frequentie van sportbeoefening van jongeren daarbij een verdeling naar geslacht.

Tabel 20 Overzicht frequentie sportbeoefening en sportdeelname van jongeren

Jongeren	Totaal	Jongens	Meisjes
0-11 keer	29 (4)	14 (4)	15 (4)
12-59 keer	82 (12)	36 (11)	46 (14)
60-119 keer	144 (22)	63 (20)	81 (24)
120 keer en meer	360 (54)	191 (59)	169 (50)
Niet ingevuld	47 (7)	19 (6)	28 (8)
Totaal	662 (100)	323 (100)	339 (100)
Percentage sporters conform RSO	90	90	89

90% van de jongeren (tussen de 12 en 18 jaar) doet aan sport (in 2005 93%). 54% van de jongeren sport meer dan 120 keer per jaar. 22% sport minder dan 60 keer per jaar (in 2005 23%). Onder intensieve sporters (meer dan 120 keer per jaar) zijn meer jongens dan meisjes te noteren.

De sportdeelname varieert met de leeftijd: 12-jarigen (93%), 13-jarigen (94%), 14-jarigen (91%), 15-jarigen (89%), 16-jarigen (91%), 17-jarigen (81%) en 18-jarigen tenslotte (70%).

De sportdeelname verschilt ook per schooltype. Achtereenvolgens de percentages per schooltype VMBO (83%), HAVO (92%) en VWO (96%).

De sportdeelname van vergelijkbare groepen jongeren in andere gemeenten: Harlingen 87%, Almere 90% en tenslotte Hellendoorn 95%. De laatste landelijke peilingsportbeoefening geeft een sportdeelname van 91% in de leeftijdscategorie 6-14 jaar en 74% in de leeftijdscategorie 15-24 jaar.

In tabel eenentwintig een overzicht van de sportdeelname onder autochtonen en allochtonen.

Tabel 21 Overzicht sportdeelname onder autochtonen en allochtonen

Autochtonen		Allochtonen	
Sporters	Niet-sporters	Sporters	Niet-sporters
501 (91)	50 (9)	90 (83)	18 (17)

Allochtone jongeren doen in Soest minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 83% om 91%. Tijdens de nulmeting in 2005 was er geen verschil in sportdeelname te zien onder jongeren, wel onder de basisschooljeugd.

Tabel 22 Overzicht sportdeelname per wijk

Wijk/postcodegebied	Perc. 2005	Perc. 2008
't Hart, Soestdijk, (n=140)	91	89
Klaarwater en industrieterrein Soestdijk, Centrum, (n=35)	95	94
Boerenstreek, Het Soesterveen en de Grachten, Laag Hees, (n=32)	94	91
Soest Midden, De Eng en Eemgebied, (n=70)	95	91
Smitsveen, Eng Zuid, (n=59)	91	95
Overhees, Hees, Klein Engendaal, De Zoom en Wieksloot, (n=134)	92	85
De Birkt, Soest-Zuid, Duinengebied en Soestduinen, (n=123)	89	93
Soesterberg, (n=68)	n.b	84
Totaal	93	90

In 2005 was er nauwelijks verschil in sportdeelname per wijk. In 2008 valt op dat Soesterberg en Overhees wat achterblijven.

Uit een lijst met 45 sporten zijn jongeren gevraagd aan te kruisen welke van die sporten ze de afgelopen 12 maanden hebben beoefend. Deze score is te zien in de middelste kolom. De rechter kolom geeft een overzicht van de sporten die het meest beoefend worden door jongeren (ze konden maximaal drie aankruisen).

Tabel 22 Overzicht beoefende sporten jongeren in Soest

Tak van sport	Totaal aantal malen aangekruist	Sport op basis van drie meest beoefende sporten
Veldvoetbal	230	168
Hockey	127	110
Hardlopen/joggen/trimmen	168	88
Tennis	143	88
Fitness conditie	146	83
Danssport	104	78
Zwemmen	155	77
Skiën/langlaufen/snowboarden	129	54
Fitness kracht	102	48
Basketball	137	48
Vecht- en verdedigingssporten	65	48
Gymnastiek/turnen	91	45
Badminton	113	40
Volleybal	87	38
Wielrennen/mountainbiken/fietsen	71	28
Watersport/zeilen/surfen	75	28
Skaten/skeelers	93	25
Tafeltennis	135	25
Atletiek	72	23
Golf	50	23
Handbal	39	22
Zaalvoetbal	79	21
Paardensport	73	21
Andere sport	17	18
Bowling	146	17
Wandelsport	47	17
Korfbal	31	16
Schaatsen	139	15
Klimsport/wandelen	71	13
Aerobics/steps	33	13
Squash	46	12
Darts	62	9
Honkbal/softbal	53	9
Waterpolo	14	9
Duiksport	30	9
Biljart/snooker	67	7
Schaken	34	5
Motorsport	7	5
Karting	52	5
Kano	56	4
Midgetgolf	58	4
Dammen	30	3
Jeu de boules	36	3
Roeien	23	2
Schietsport	18	1
Bridge	3	1

De door de meeste jongeren beoefende sporten zijn: veldvoetbal 230, hardlopen/joggen/trimmen 168, zwemmen, 155, fitness en bowling 146. De vijf sporten die de afgelopen twaalf maanden door jongeren het vaakst zijn beoefend (ze konden drie sporten noemen), veldvoetbal 168, tennis en hardlopen/joggen/trimmen 88, fitness conditie 83 en dansen 78. In vergelijking met 2005 is fitness conditie voor meer jongeren een populaire sport.

De respondenten is gevraagd in welk verband zij de sport hebben beoefend. Op deze wijze is per tak van sport het aantal sporters in verenigingsverband, commercieel verband of ongeorganiseerd verband berekend.

Veldvoetbal is de populairste verenigingssport voor jongeren. 17% van de jongeren is derhalve lid van een voetbalvereniging, 19% van de sporters is lid van een voetbalvereniging. Hockey is sterk gestegen als populaire sport. Deed in 2005 nog 9% van de jongeren in verenigingsverband aan hockey, in 2008 is dit al 15%.

Fitness kracht is de populairste sport in commercieel verband voor jongeren. Worden de 'conditiefitnessers' daaraan toegevoegd dan fitness derhalve 13% van de jongeren bij een sportschool of fitnesscentrum (meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2005, toen 6%).

Hardlopen en voetbal zijn de meest beoefende sporten die ongeorganiseerd worden gedaan.

Tabel 23 Overzicht verdeling organisatieverband sporten

Organisatieverband	Aantal en Percentage
Sportvereniging	495 (75)
Groepsverband georganiseerd (vrienden, familie e.d.)	208 (31)
Alleen ongeorganiseerd	179 (27)
Commerciële sportaanbieder	117 (18)
Na-schoolse sporttoernooien	116 (18)
Georganiseerd sportevenement	111 (17)
Georganiseerde sportvakantie	64 (10)
Sport- cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	19 (3)

De getallen tussen haakjes geven de percentages als deel van de totale populatie weer (n=662). Veruit de meeste jongeren in Soest doen aan sport bij een vereniging. Daarnaast wordt veel met vrienden en familie en ongeorganiseerd alleen gesport. Ten opzichte van 2005 stijgt het sporten in verenigingsverband van 72% naar 75%. Sporten bij een commerciële sportaanbieder blijft op 18%.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de locatie waar de (maximaal drie) sporten worden beoefend. Tussen haakjes als percentage van het totaal aantal respondenten in de plaats.

Tabel 24 Overzicht locatie sportbeoefening

Locatie sportbeoefening	Aantal en Percentage
Officiële sportaccommodatie eigen gemeente (zoals sporthal, zwembad, voetbalveld, manege etc)	464 (70)
Andersoortige voorziening eigen gemeente (zoals park, bos, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum etc.)	252 (38)
Officiële sportaccommodatie elders	241 (36)
Andersoortige voorziening elders	186 (28)
Openbare ruimte eigen gemeente (zoals halfpipe, pleintje, trapveldje etc.)	135 (20)
Openbare ruimte elders	63 (10)

Het meest wordt gesport op een officiële sportaccommodatie in de gemeente 70% (in 2005 nog 59%). Daarnaast op een andersoortige voorziening (in het park, bos, openbare weg, buurthuis) in de eigen gemeente 38%. Op de derde plaats gevolgd door officiële sportaccommodaties buiten de gemeente.

Motieven om aan sport te doen zijn divers. Gezondheidsmotieven (o.a. je wordt er fit van) en sociale motieven (o.a. het is gezellig om te doen) worden vaak genoemd als reden om aan sport te doen. Jongeren konden kiezen uit 12 redenen waarom ze aan sport doen. Ze mochten maximaal 5 redenen aankruisen. Worden er meer redenen genoemd dan zijn ze willekeurig verwijderd.

Tabel 25 Overzicht redenen om aan sport te doen

Reden	Perc. (van het aantal sporters n=593)	Perc. 2005
Ik vind de sport heel leuk	85	69
Sport is goed voor je conditie	73	66
Ik word er lekker fit van	61	68
Om me lekker uit te leven	46	38
Sport is goed voor je figuur	45	45
Ik ben goed in deze sport	42	33
Ik vind het leuk om goed in mijn sport te presteren	34	24
Mijn ouders vinden het goed voor me dat ik sport	28	21
Er zitten leuke jongeren op	26	19
Sport is goed voor je hart	18	22
Er worden naast de sport ook andere leuke dingen gedaan	15	10
Sport is lekker dicht in de buurt	12	9

“Ik vind de sport heel leuk” is en blijft in 2008 de belangrijkste reden om aan sport te doen. Als tweede wordt genoemd “Sport is goed voor je conditie” met 73% en als derde “Ik word er lekker fit van” met 61%.

Jongeren die niet sporten, hebben daar diverse redenen voor. Ze konden kiezen uit 12 redenen, waarvan de 69 niet-sporters er vijf mochten aankruisen. De meest genoemde reden om niet aan sport te doen is, evenals in 2005, omdat andere dingen leuker worden gevonden 23x, of omdat sporten te veel geld zou kosten 13x. Twee jongeren die deze laatste reden noemden wonen bij één ouder in huis, vijf zitten op het VMBO en twee op het MBO.

Zien jongeren zichzelf als sporter? Zijn er daarbij verschillen tussen sporters en niet-sporters met andere woorden correspondeert het zelfbeeld met de daadwerkelijk sportdeelname? Tussen haakjes de percentages.

Tabel 26 Zelfbeeld jongeren

Zie je jezelf als sporter	Sporter	Niet sporter	Totaal
Nee, helemaal niet	18 (3)	17 (25)	35 (5)
Nee, nauwelijks	48 (8)	18 (26)	66 (10)
Enigszins	109 (18)	14 (20)	123 (19)
Ja, tamelijk	185 (31)	14 (20)	199 (30)
Ja, zeker	213 (36)	4 (6)	217 (33)
Niet beantwoord	20 (3)	2 (3)	22 (3)
Totaal	593 (100)	69 (100)	662 (100)

Ongeveer 11% van de sporters (3 en 8% opgeteld) ziet zichzelf niet of nauwelijks als sporter (terwijl ze conform de Richtlijn Sportdeelname wel sporter zijn). 26% van de niet-sporters ziet zichzelf wel als sporter. Voor een op de vijf respondenten klopt het beeld van de jongeren dat ze zelf hebben van hun eigen sportgedrag niet helemaal met daadwerkelijke sportgedrag. In 2005 ging het om 21% van de sporters en 14% van de niet-sporters met een ‘gekleurd’ beeld.

Sporten met een beperking

Het sportaanbod voor mensen met een beperking of chronische aandoening dient te worden aangepast aan de mogelijkheden van de deelnemers. In dit onderzoek is een inventarisatie gemaakt van het aantal (potentiële) sporters met een beperking. In onderstaande tabel een overzicht van de beperkingen en per beperking de sportdeelname in procenten.

Tabel 27 Overzicht aanwezige beperkingen en/of chronische aandoeningen om te sporten (meerdere antwoorden mogelijk)

Beperking	Aantal	Perc. sporters
Chronische aandoening	27	78
Visuele beperking (blind, slechtziend)	7	100
Lichamelijke beperking (motorisch)	7	86
Auditieve beperking (doof, slechthorend)	3	67

27 jongeren (4%) geven aan een chronische aandoening te hebben. Opvallend is dat alle respondenten met een visuele beperking aan sport doen.

Sportaccommodaties

De jongeren is de vraag voorgelegd wat ze vinden van de sportpleintjes en sportveldjes (skatebaan, trapveldje, basketbalpleintje, enz.) bij ze in de buurt.

Tabel 28 Overzicht reacties sportaccommodaties (meerdere antwoorden mogelijk)

Reactie	Aantal	Perc.
Ik kom er nooit	86	13
Ik vind ze prima zo, weinig op aan te merken	425	64
Ik heb wat op te merken over een voorziening	76	11
Ik mis een voorziening	47	7

Bijna tweederde van de jongeren is tevreden over het huidige aanbod van sportaccommodaties. Een klein deel (18%) van de jongeren heeft wat op te merken of mist voorzieningen.

Aanvullend is ook gevraagd te reageren op een vijftal stellingen over de sportvoorziening die de afgelopen 12 maanden het vaakst gebruikt is.

Tabel 29 Overzicht reacties op een aantal stellingen over sportvoorzieningen onder jongeren in procenten

	helemaal mee eens	mee eens	geen mening	mee oneens	helemaal mee oneens
Ik ben tevreden over de bereikbaarheid	43	23	7	4	2
Ik voel me er veilig	36	21	13	6	4
Ik ben tevreden over de toegankelijkheid	37	25	9	7	3
Ik ben tevreden over de kwaliteit van de voorziening	27	27	13	10	3
Ik vind de accommodatie voldoende schoon	24	25	14	12	5

Het merendeel van de jongeren lijkt redelijk tevreden over de sportvoorzieningen die in de afgelopen 12 maanden het vaakst gebruikt zijn. Op kwaliteitsaspecten als bereikbaarheid, veiligheid, toegankelijkheid, reinheid en kwaliteit worden zelden slecht beoordeeld. Separaat aan deze rapportage is de score op deze kwaliteitsaspecten per voorziening apart aan de gemeente gemeld.

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Door een forum van beweegexperts is in 1998 een Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) geformuleerd. De norm heeft tot doel het risico op chronische ziekten te verlagen en de levensduur te verlengen. De norm stelt dat jongeren tot 18 jaar dagelijks minimaal een uur matig intensieve lichamelijke activiteiten moeten verrichten. Een half uur fietsen naar school bijvoorbeeld geldt als een matig intensieve activiteit, het spelen van een sportwedstrijd of in de tuin werken worden gezien als zware lichamelijke activiteiten. De vraag of respondenten inschatten zelf te voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, geeft het volgende beeld.

Tabel 30 Overzicht inschatting NNGB

Nederlandse Norm Gezond Bewegen	Perc.
Denkt aan Norm te voldoen	79
Denkt niet aan Norm te voldoen	20
Niet beantwoord	1
Totaal	100

79% van de jongeren schat in zelf aan de NNGB te voldoen (in 2005 73%). Onder sporters is dit percentage 83% (niet-sporters 55%). Onder jongens is dit percentage (81%) vergelijkbaar met meisjes (80%). Onder jongeren met overgewicht is het percentage lager dan onder jongeren met normaal gewicht (67% om 82%).

Body Mass Index

De Body Mass Index of Quetelet index wordt veel gebruikt als maat voor overgewicht. Deze index wordt berekend door het gewicht te delen door de lengte in het kwadraat. Een waarde van 25 duidt bij volwassenen op overgewicht een waarde van meer dan 30 zelfs op ernstig overgewicht (zwaarlijvigheid of obesitas). Het Voedingscentrum hanteert diverse omslagpunten gebaseerd op leeftijd en geslacht. In de volgende tabel zijn deze omslagpunten van het Voedingscentrum overgenomen. Achtereenvolgens worden leeftijd, gemiddeld gewicht, de BMI waarde waarvan het Voedingscentrum aangeeft dat het kind overgewicht heeft, de gemiddelde BMI en aantal kinderen en percentage kinderen met overgewicht in betreffende leeftijdscategorie weergegeven.

Tabel 31 Overzicht aantal en percentage jongeren met overgewicht

Leeftijd	Gem. gewicht	BMI waarde overgewicht jongens	BMI waarde overgewicht meisjes	Gem. Quetelet index	Aantal met ondergewicht	Aantal met normaal gewicht	Aantal met overgewicht	Aantal met obesitas
12	45,9	>21,22	>21,68	18,0 (n=117)	5 (4)	101 (86)	9 (8)	2 (2)
13	51,2	>21,91	>22,58	18,6 (n=110)	8 (7)	92 (84)	8 (7)	2 (2)
14	57,7	>22,62	>23,34	20,0 (n=138)	4 (3)	113 (82)	18 (13)	3 (2)
15	61,1	>23,29	>23,94	20,0 (n=76)	0 (0)	69 (91)	7 (9)	0 (0)
16	64,1	>23,90	>24,37	21,0 (n=70)	2 (3)	60 (86)	8 (11)	0 (0)
17	66,1	>24,46	>24,70	20,9 (n=112)	1 (1)	100 (89)	10 (9)	1 (1)
18	64,8	>25	>25	21,4 (n=10)	0 (0)	9 (90)	1 (10)	0 (0)
Totaal	57,1			19,7 (n=633)	20 (3)	544 (86)	61 (10)	8 (1)

Met het stijgen van de leeftijd neemt voor jongeren het gewicht en ook de gemiddelde BMI toe. De waarden waarboven het kind een beetje te zwaar of te zwaar wordt bevonden neemt hierdoor uiteraard ook toe. In de kolom uiterst rechts, wordt het aantal en percentage jongeren dat volgens de richtlijn van het Voedingscentrum overgewicht heeft gepresenteerd. In totaal zijn er 69 jongeren (43 jongens, 26 meisjes) met overgewicht op basis van de definitie van het Voedingscentrum. Deze 69 vormen 10% van de onderzochte jongeren. In 2005 ging het om 32 jongeren destijds 5%. Van de 69 jongeren met overgewicht doen er 12 niet aan sport. 55% van de jongeren met overgewicht zitten op het VMBO. Landelijke cijfers geven aan dat 16% van de jeugd (tussen 4-16 jaar) te maken heeft met overgewicht. Soest scoort onder jongeren derhalve iets lager (van den Hurck 2007).

Logischerwijs valt de toename van het aantal jongeren met overgewicht al op te merken uit het verschil in gemiddelde gewicht tussen 2005 en 2008 (54,0 om 57,1 kg.). Het verschil in gemiddeld gewicht wordt voor slechts een klein deel verklaard door de gemiddelde leeftijd van de onderzoeksgroep in 2005 en 2008. In 2005 waren de respondenten gemiddeld 4 maanden jonger.

Intentie tot sportdeelname

47% van de sporters geeft aan meer aan sport te willen doen. Onder niet-sporters is dit percentage 66%. Niet-sporters lijken derhalve meer gemotiveerd om aan sport te doen dan sporters. 53% van de jongeren met overgewicht geven aan meer aan sport te willen gaan doen. Dit percentage is iets hoger dan het percentage van de gehele onderzoeksgroep (49%).

Sportstimulering

Op de basisscholen in de gemeente Soest konden jongeren zich opgeven voor sportcursussen na schooltijd. Naast dit project met de naam 'Kies je sport', wordt op het voortgezet onderwijs soms Sport Oriëntatie en Keuze (SOK) georganiseerd. Daarnaast organiseert de gemeente Whoznext.

40% van de respondenten heeft ooit wel eens meegedaan met Kies je sport. 27% heeft meegedaan met Whoznext. 10 jongeren hebben deelgenomen aan SOK (Sport Oriëntatie en Keuze), 5 van hen zitten op het Grifland College. 15% van de jongeren die ooit hebben deelgenomen aan Kies je sport hebben zich de afgelopen 12 maanden aangemeld als lid bij één (of meerdere) van de sportverenigingen waar ze toen ooit een cursus hebben gevolgd. Het ging om 21 jongens en 10 meisjes. Het begrip SOK wordt door veel jongeren wellicht niet herkend. In het derde en vierde jaar op het Grifland is dit een verplicht onderdeel van het vak lichamelijke oefening (70 respondenten uit genoemde klassen).

Eén van de doelen van Kies je sport en SOK is om te helpen bij het kiezen van een sport die bij ze past. 40% van de jongeren die aan Kies je sport hebben deelgenomen deelt die mening. Bij SOK zijn het er vier van de tien.

De open vraag op welke manier zou je naar informatie over sportmogelijkheden in Soest zoeken bevestigt de belangrijke rol die internet speelt in het leven van jongeren. Vrijwel iedereen noemt deze manier van zoeken. Daarnaast zouden jongeren de club bellen, proeflessen volgen, de gemeente bellen, vragen bij vrienden, folders opvragen of de gemeentegids erbij pakken. Vrijwel niemand vraagt dit aan zijn docent (bewegingsonderwijs).

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is werk dat je doet zonder dat je ervoor betaald krijgt omdat je het leuk vindt om te doen. Voorbeelden van vrijwilligerswerk in de sport zijn: het fluiten van wedstrijden, het trainen/begeleiden van een team, het rondbrengen van het clubblad, lid zijn van een jeugdcommissie, het meehelpen organiseren van een toernooi of feest etc. *Opmerking: soms geven organisaties wel een kleine onkostenvergoeding, maar dit is nooit meer dan €21,- per week.*

De vraag of respondenten de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk hebben gedaan wordt door 23% met ja beantwoord (n 2005 ging het om 22%). 73% heeft geen vrijwilligerswerk gedaan in de sport. 4% heeft vrijwilligerswerk gedaan bij een andere vrijwilligersorganisatie. Een enorm potentieel lijkt zich aan te bieden, daar veel jongeren sporten maar verhoudingsgewijs weinig jongeren vrijwilligerswerk doen. Onder sporters was het percentage vrijwilligers in de sport hoger dan bij niet-sporters 25% om 1%. Jongens doen meer vrijwilligerswerk in de sport dan meisjes 25% om 21%. 79% van de vrijwilligers in de sport besteedt hier maximaal 1 uur per week aan. Acht vrijwilligers meer dan vijf uur per week.

De grote groep jongeren die helemaal geen vrijwilligerswerk doet, 482 respondenten (73%), kreeg een vijftal redenen voorgelegd waarom men geen vrijwilligerswerk (meer) doet. 72% noemt als reden tijdgebrek en andere bezigheden. 45% geeft aan nooit gevraagd te zijn voor vrijwilligerswerk. 27% wil geen onbetaald werk doen of heeft er geen zin in. 15% weet niet wat er te doen is en 12% tenslotte houdt niet van de verplichtingen. De opmerking over het grote potentieel aan (jong) vrijwilligers wordt gesterkt door deze reactie van jongeren, een groot deel is eenvoudigweg nooit benaderd voor vrijwilligerswerk.

3.4 Resultaten volwassenen

Een willekeurig samengestelde onderzoeksgroep van 4800 personen van 18 jaar en ouder ontvingen thuis per post een vragenlijst. In totaal zijn 1845 bruikbare vragenlijsten terug gekomen.

Gegevens onderzoeksgroep

De groep respondenten bestond uit 807 mannen en 1035 vrouwen, 44% om 56% (drie onbekend). De gemiddelde leeftijd van de respondenten was 49 jaar. De jongste 18 (19 respondenten). De oudste 76 (5 respondenten). 93% van de respondenten is in Nederland geboren. Daarnaast zijn 132 respondenten buiten Nederland geboren. Van 177 respondenten is één of meerdere ouders buiten Nederland geboren. Daarmee zijn er onder respondenten 241 allochtonen (13%).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de frequentie van sportbeoefening van volwassenen daarbij een verdeling naar geslacht.

Tabel 32 Overzicht frequentie sportbeoefening en sportdeelname van volwassenen naar geslacht

Volwassenen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Perc. 2005	Landelijk
0-11 keer	404 (22)	176 (22)	226 (22)	24	38
12-59 keer	472 (26)	204 (25)	268 (26)	28	32
60-119 keer	482 (26)	205 (25)	277 (27)	26	15
120 keer en meer	435 (24)	201 (25)	234 (22)	22	15
Niet ingevuld	52 (2)	21 (3)	30 (3)	0	
Totaal	1845 (100)	807 (100)	1035 (100)	100	
Percentage sporters conform RSO	75	75	75	76	62

75% van de volwassenen in Soest doet aan sport. 24% van de volwassenen sport meer dan 120 keer per jaar. 48% van de sporters sport minder dan 60 keer per jaar. Er is geen verschil in sportdeelname tussen mannen en vrouwen. Onder intensieve sporters (meer dan 120 keer per jaar) zijn iets meer mannen dan vrouwen te noteren. In vergelijking met 2005 is de sportdeelname 1% gedaald wel is de groep die niet erg frequent aan sport deed iets kleiner geworden. In vergelijking met landelijke cijfers is de sportdeelname in Soest hoger en zijn er meer intensieve sporters (120 keer per jaar of vaker).

Tabel 33 Overzicht sportdeelname per wijk

Wijk	Perc. 2005	Perc. 2008
't Hart, Soestdijk, (n=287)	76	80
Klaarwater en industrieterrein Soestdijk, Centrum, (n=223)	77	66
Boerenstreek, Het Soesterveen en de Grachten, Laag Hees, (n=187)	80	80
Soest Midden, De Eng en Eemgebied, (n=191)	72	71
Smitsveen, Eng Zuid, (n=184)	75	69
Overhees, Hees, Klein Engendaal, De Zoom en Wieksloot, (n=231)	76	75
De Birk, Soest-Zuid, Duinengebied en Soestduinen, (n=310)	76	82
Soesterberg, (n=229)	74	74
Totaal (n=1842)	76	75

Op wijkniveau verschilde de sportdeelname in 2005 niet veel. Opvallend in dit onderzoek is de sterke afname van de sportdeelname in de wijken Klaarwater en Smitsveen. In de Birk steeg juist de sportdeelname tot de hoogste waarde in Soest.

In tabel 34 wordt de sportdeelname tussen autochtonen en allochtonen vergeleken.

Tabel 34 Overzicht sportdeelname onder autochtonen en allochtonen

Autochtonen		Allochtonen	
Sporters	Niet-sporters	Sporters	Niet-sporters
1209 (76)	383 (24)	172 (71)	69 (29)

Allochtonen doen iets minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 76% om 71%. In 2005 deed nog 73% van de allochtonen aan sport.

Uiteraard zijn ook variabelen als leeftijd, opleiding, woonsituatie en wijk mede bepalend voor de sportdeelname. In bijlage 1 worden deze resultaten per variabele gepresenteerd

Uit een lijst met 45 sporten zijn respondenten gevraagd aan te kruisen welke van die sporten de afgelopen 12 maanden beoefend zijn. Deze score is te zien in de middelste kolom. De rechter kolom geeft een overzicht van de sporten die het meest beoefend worden door volwassenen (er konden maximaal drie sporten aangekruist worden).

Tabel 35 Overzicht beoefende sporten volwassenen in Soest

Tak van sport	Totaal aantal malen aangekruist	Sport op basis van drie meest beoefende sporten
Fitness conditie	594	537
Hardlopen/joggen/trimmen	374	311
Wandelsport	363	295
Tennis	281	254
Zwemmen	324	241
Wielrennen/mountainbiken/fietsen	270	226
Fitness kracht	296	184
Golf	201	142
Aerobics/steps	144	103
Skiën/langlaufen/snorbaarden	217	94
Dansen	85	68
Bridge	77	51
Veldvoetbal	71	50
Bowling	144	48
Badminton	74	39
Volleybal	44	38
Hockey	40	34
Vecht- en verdedigingssporten	41	29
Schaatsen	123	29
Klimsport/wandelen	73	29
Watersport/zeilen/surfen	72	28
Gymnastiek/turnen	43	27
Atletiek	59	26
Skaten/skeeleren	67	24
Darts	46	24
Zaalvoetbal	29	20
Squash	56	19
Biljart/snooker	59	19
Paardensport	50	12
Duiksport	34	11
Basketball	16	11
Jeu de boules	41	11
Tafeltennis	60	10
Schaken	33	10
Kano	32	8
Midgetgolf	56	7
Dammen	20	7
Handbal	8	7
Korfbal	6	6
Motorsport	22	6
Waterpolo	7	5
Honkbal/softbal	9	5
Karting	31	5
Schietsport	13	3
Roeien	29	2

De door de meeste volwassenen beoefende sporten zijn fitness conditie (594), hardlopen/joggen/trimmen (374), wandelsport (363), zwemmen (324) en fitness kracht (296).

De zes sporten die de afgelopen twaalf maanden door volwassenen het vaakst zijn beoefend (er konden drie sporten genoemd worden), zijn fitness conditie (537), hardlopen/joggen/trimmen (311), wandelsport (295), tennis (254) en zwemmen (241). In vergelijking met 2005 is wielrennen/mountainbiken/fietsen gedaald van tweede naar de zesde plaats.

De respondenten is gevraagd in welk verband zij de sport hebben beoefend. Op deze wijze is per tak van sport het aantal sporters in verenigingsverband, commercieel verband of ongeorganiseerd verband berekend.

Tennis is in Soest voor volwassenen veruit de populairste verenigingssport. 10% van de volwassenen is lid van een tennisvereniging. Kijken we naar het percentage sporters dan is 13% van de sporters lid van een tennisvereniging. Daarnaast worden fitness conditie en hardlopen/joggen/trimmen veel in verenigingsverband beoefend.

Fitnessconditie is voor volwassenen de populairste sport in commercieel verband. Worden de krachtfitnessers daaraan toegevoegd dan fitness derhalve 27% van de volwassenen bij een sportschool of fitnesscentrum (in 2005 al 23%). Daarnaast zijn aerobics/steps en zwemmen populair.

Hardlopen/joggen/trimmen, wandelsport en wielrennen/mountainbiken/toerfietsen zijn de populairste sporten in ongeorganiseerd verband. 11% van de volwassen inwoners van de gemeente Soest doet aan hardlopen.

Door te kijken naar het verband waarin gesport wordt, krijgt men meer inzicht in bijvoorbeeld het sporten in verenigingsverband. De resultaten zijn gebaseerd op de (maximaal drie) sporten die het afgelopen jaar het meest beoefend zijn.

Tabel 36 Overzicht verdeling organisatieverband sporten

Organisatieverband	Aantal en percentage	Perc. 2005
Alleen, ongeorganiseerd	643 (35)	36
Sportvereniging	636 (34)	33
Commerciële sportaanbieder	500 (27)	28
Groepsverband georganiseerd (vrienden, familie e.d.)	390 (21)	26
Georganiseerd sportevenement	109 (6)	7
Bedrijfsport	43 (2)	3
Georganiseerde sportvakantie	37 (2)	4
Sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	31 (2)	2

Alleen ongeorganiseerd sporten is het meest voorkomende verband waarin gesport wordt. 35% van de respondenten heeft hier een voorkeur voor. 34% sport bij een vereniging. Daarnaast sport 27% bij een commerciële sportaanbieder. Ten opzichte van 2005 valt de afname van het sporten in groepsverband (met vrienden/familie) op.

Tabel 37 Overzicht locatie sportbeoefening

Locatie	Aantal en percentage	Perc. 2005
Officiële sportaccommodatie eigen gemeente (zoals sporthal, zwembad, voetbalveld, manege etc)	949 (51)	46
Andersoortige voorziening eigen gemeente (zoals park, bos, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum etc.)	625 (34)	34
Officiële sportaccommodatie elders	515 (28)	29
Andersoortige voorziening elders	496 (27)	29
Openbare ruimte eigen gemeente (zoals halfpipe, pleintje, trapveldje etc.)	182 (10)	3
Openbare ruimte elders	133 (7)	3

Het grootste deel van de sportactiviteiten (51%) vindt plaats op officiële sportaccommodaties in de eigen gemeente. Ook officiële sportaccommodaties buiten de gemeente ontvangen veel Soester sporters. Daarnaast sport ruim een derde van de respondenten op andersoortige voorzieningen in de eigen gemeente. Een iets kleiner deel sport op andersoortige voorzieningen buiten Soest. In de openbare ruimte wordt veel minder gesport maar wel aanzienlijk meer dan in 2005.

Respondenten is gevraagd of ze meer aan sport willen doen dan ze nu doen. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen sporters en niet-sporters.

Tabel 38 Behoeft meer aan sport te doen

Behoeft	Meer	Niet-meer	Totaal
Sporter	613	641	1254
Niet-sporter	253	166	419
Totaal	866	807	1673

Van de sporters willen er 613 van de 1254 (49%) meer aan sport doen. Bij de niet-sporters zijn dat er 253 van de 419 (60%). Niet-sporters lijken eerder genegen meer aan sport te gaan doen dan sporters.

Niet sporters

Mensen die niet aan sport doen is de vraag voorgelegd waarom men niet aan sport doet. Er werden zeven antwoordcategoriën voorgelegd waarvan men er maximaal drie kon aankruisen.

Tabel 39 Redenen om niet aan sport te doen

Reden	Aantal	Perc. (van het aantal niet-sporters n=455)
Het kost teveel geld	88	19
Gebrek aan tijd	85	19
Ik vind sporten niet leuk	78	17
Ik kan niet sporten i.v.m. mijn gezondheid	73	16
Teveel (competatieve) verplichtingen	61	13
Ik ben niet op de hoogte van het aanbod	19	4
Ik mag niet sporten van mijn geloof en/ of mijn partner	1	0
Totaal	405	

Zes van de vier aangeboden antwoordmogelijkheden ontlopen elkaar niet veel. De meest genoemde redenen om niet aan sport te doen zijn toch de financiële aspecten. Daarnaast gebrek aan tijd en het feit dat men sporten niet leuk vindt. Voor ongeveer één op de zes vormen gezondheidsredenen een bezwaar. In 2005 zijn meer antwoordcategorieën gebruikt en scoorden de kosten van sportbeoefening 20%.

Sportaccommodaties

De respondenten is een vraag gesteld naar de sportvoorzieningen in de gemeente.

Tabel 40 Overzicht reacties sportaccommodaties (meerdere antwoorden mogelijk)

Reactie	Aantal	Perc.
Ik kom er nooit	696	38
Ik vind ze prima zo, weinig op aan te merken	682	37
Ik heb wat op te merken over een voorziening	190	10
Ik mis een voorziening	104	6

37% van de volwassenen heeft niets op te merken over de sportvoorzieningen in de gemeente.

Aanvullend is de respondenten ook gevraagd te reageren op een vijftal stellingen over de sportvoorziening die de afgelopen 12 maanden het vaakst gebruikt is.

Tabel 41 Overzicht reacties op een aantal stellingen over sportvoorzieningen onder volwassenen in procenten

Stelling	helemaal mee eens	mee eens	geen mening	mee oneens	helemaal mee oneens
Ik ben tevreden over de bereikbaarheid	36	11	4	2	2
Ik voel me er veilig	31	13	6	2	2
Ik ben tevreden over de toegankelijkheid	31	13	5	3	2
Ik ben tevreden over de kwaliteit van de voorziening	21	15	8	6	3
Ik vind de accommodatie voldoende schoon	19	14	10	6	5

Het merendeel van de respondenten lijkt redelijk tevreden over de sportvoorzieningen die in de afgelopen 12 maanden het vaakst gebruikt zijn. Op kwaliteitsaspecten als bereikbaarheid, veiligheid, toegankelijkheid, reinheid en kwaliteit worden zelden slecht beoordeeld. Separaat aan deze rapportage is de score op deze kwaliteitsaspecten per voorziening apart aan de gemeente gemeld.

Body Mass Index

Ook volwassen respondenten is gevraagd lengte en gewicht te noemen. Evenals bij jongeren kan vervolgens de BMI en daarmee overgewicht worden berekend. In onderstaande tabel een overzicht voor mannen en vrouwen.

Tabel 42 Overzicht aantal en percentage volwassenen met overgewicht

Geslacht	Gem. gewicht	Gem. Quetelet index	Aantal met ondergewicht	Aantal met normaal gewicht	Aantal met overgewicht	Aantal met obesitas
man	83	25,3 (n=791)	4 (0)	388 (49)	343 (43)	56 (7)
vrouw	68	24,0 (n=1011)	27 (3)	667 (66)	249 (25)	68 (7)
Totaal	75	24,6 (n=1802)	31 (1)	1055 (59)	592 (33)	124 (7)

In de twee rechter kolommen worden het aantal en percentage volwassenen met overgewicht en obesitas weergegeven. In totaal zijn er 716 respondenten met overgewicht (40%). Vooral veel mannen in Soest hebben te kampen met overgewicht. Onder niet-sporters (46%), allochtonen (46%), de leeftijdsgroep 55 t/m 64 jaar (49%), respondenten uit de laagste twee inkomensklassen (44% en 47%) is het percentage respondenten met overgewicht hoger dan gemiddeld. Het aantal mensen dat in Nederland aan overgewicht of obesitas lijdt is de laatste decennia sterk gestegen. In Nederland heeft circa 55% van de mannen en 45% van de vrouwen tussen de 20 en 70 jaar overgewicht of obesitas (Voedingscentrum, 2005). Van deze groep had 10% obesitas. Het percentage overgewicht in Soest is dus iets lager dan de landelijke cijfers.

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Door een forum van beweegexperts is in 1998 een Nederlandse Norm Gezond Bewegen geformuleerd. De norm heeft tot doel het risico op chronische ziekten te verlagen en de levensduur te verlengen. De norm stelt dat volwassenen minimaal een half uur matig intensieve lichamelijke activiteiten moeten verrichten op tenminste vijf, bij voorkeur alle dagen van de week. Een half uur fietsen of wandelen bijvoorbeeld geldt als een matig intensieve activiteit, het spelen van een sportwedstrijd of in de tuin werken worden gezien als zware lichamelijke activiteiten.

Binnen het kader van dit sportdeelnameonderzoek was het niet mogelijk om het dagelijks lichamelijke activiteitenpatroon van mensen te meten. Derhalve is respondenten de vraag voorgelegd zelf een inschatting te maken van het voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Tabel 43 Overzicht inschatting NNGB

Nederlandse Norm Gezond Bewegen	Perc.
Denkt aan Norm te voldoen	66
Denkt niet aan Norm te voldoen	32
Niet beantwoord	2
Totaal	100

66% van de respondenten schat zelf in aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen te voldoen (in 2005 67%). De recentelijk gemeten Norm in Nederland voor volwassenen is 50%. Sporters schatten vaker in aan de NNGB te voldoen dan niet sporters 72% om 55%. Mensen met normaal gewicht schatten vaker in aan de NNGB te voldoen dan mensen met overgewicht 72% om 61%. Van de mensen die 120 keer per jaar of vaker aan sport doen schat 92% in de NNGB te halen. Van de groep die maximaal 60 keer per jaar sport denkt 54% de NNGB te halen.

Sporten met een beperking

Sporten met een beperking dient veelal aangepast plaats te vinden. In dit onderzoek is gevraagd naar de mate waarin respondenten beperkingen ondervinden bij het sporten.

Tabel 44 Overzicht aanwezige beperkingen en/of chronische aandoeningen om te sporten (meerdere antwoorden mogelijk)

Beperking	Aantal	Perc. sporters met beperking 2008	Perc. sporters met beperking 2005
Lichamelijke beperking (motorisch)	89	55	63
Auditieve beperking (doof, slechthorend)	35	71	79
Visuele beperking (blind, slechtziend)	26	62	83
Verstandelijke beperking	8	75	40
Chronische aandoening *	286	63	66
Totaal	402	64	65

* aandoeningen zoals astma, diabetes, artrose, hartaandoening, reuma, rugklachten etc.

Chronische aandoeningen vormen de meest voorkomende beperkingen. Daarnaast zijn er veel respondenten met een motorische beperking. In totaal zijn er 402 mensen met een beperking en/of chronische aandoening (22%). 65% van de mensen met een beperking deden in 2005 aan sport. In 2008 is dit percentage iets lager te weten 64%.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is werk dat gedaan wordt zonder dat ervoor wordt betaald omdat mensen het leuk vinden om te doen. De vraag of respondenten de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk hebben gedaan wordt door 17% positief beantwoord. in 2005 nog 19%. 72% heeft geen vrijwilligerswerk gedaan in de sport. 8% heeft vrijwilligerswerk gedaan bij een andere vrijwilligersorganisatie. Onder sporters was het percentage vrijwilligers in de sport hoger dan bij niet-sporters 21% om 6% (in 2005 nog 23% van de sporters). Mannen doen meer vrijwilligerswerk in de sport dan vrouwen 23% om 13% Ten opzichte van 2005 (24% om 16%) valt met name de afname van vrijwilligerswerk in de sport door vrouwen op. 59% van de vrijwilligers besteedt één uur of minder per week aan dit werk. 13% meer dan vijf uur per week.

De grote groep mensen die helemaal geen vrijwilligerswerk doet bestaat uit 1326 mensen (72%), kreeg een vijftal redenen voorgelegd waarom men geen vrijwilligerswerk (meer) doet. 57% noemt tijdgebrek en andere bezigheden, 15% noemt de verplichtingen, 8% is nooit gevraagd, 7% wil geen onbetaald werk doen of heeft er geen zin in en 5% weet niet wat er te doen is.

Sportstimulering en sportbeleid

De gemeente Soest vindt het belangrijk dat veel mensen aan sport doen. Zo zijn er sportstimuleringsprojecten als 'Kies je Sport', 'Whoznext' en Galm uitgevoerd. 42% van de respondenten geeft aan wel eens van deze projecten gehoord te hebben. 46% van de sporters en 33% van de niet-sporters hebben van deze projecten gehoord.

De toekomstgerichte vraag "stel dat u (weer) wilt gaan sporten, zou u dan gebruik maken van een sportstimuleringsproject indien deze voor uw doelgroep wordt georganiseerd?" wordt door 22% bevestigend beantwoord. 64% geeft aan zelf een sport te kiezen die bij ze past.

Niet-sporters brengen zelf suggesties in voor de gemeente en/ of de sportaanbieder om gemotiveerd te raken om weer te gaan sporten/ bewegen. Deze suggesties hebben vooral betrekking op de kosten 41x, men is van mening dat dit een zaak van mensen zelf is en geen gemeentelijke taak 26x, aanpassingen van het sportaanbod 23x, en tenslotte aanpassingen van de voorzieningen 21x. Al deze suggesties zijn verwerkt en separaat aan deze rapportage aan de gemeente overhandigd.

Sportgids

De gemeente Soest heeft recentelijk de Sport- en beweeggids 2007-2008 uitgebracht. Dit onderzoek gaf een mooie gelegenheid bewoners te vragen naar ervaringen. 50% geeft aan de sportgids niet te kennen, 36% kent de sportgids wel maar heeft er geen gebruik van gemaakt, 10% kent de sportgids en heeft er gebruik van gemaakt. 23 respondenten kennen de gids en vinden de gids zonde van het geld. Opmerkelijk is dat 7% van de mannen en 13% van de vrouwen de gids gebruikt. 6% van de niet-sporters heeft de gids gebruikt ten opzichte van 12% van de sporters. 11% van de autochtonen en 8% van de allochtonen hebben de gids gebruikt. Het gebruik van de sportgids heeft in ieder geval geleid tot een grotere kennis van het bestaan van de sportstimuleringsprojecten van de gemeente. 59% van de respondenten die de sportgids heeft gebruikt kent de projecten. Gemiddeld kent 42% van de respondenten de projecten.

Declaratiefonds

Voor mensen met een inkomen op of net boven het bijstandsniveau, bestaat er het declaratiefonds van waaruit bijvoorbeeld de contributie van sportverenigingen betaald kan worden. 310 respondenten (17%) kennen het fonds. 13 respondenten geven aan er gebruik van te hebben gemaakt. 29% van de respondenten uit de laagste inkomensgroep kent het fonds of maakt er gebruik van. In de wijk de Eng Soest-Midden kennen of gebruiken verhoudingsgewijs meer mensen (24%) het fonds. Van de niet-sporters die de reden 'Het kost teveel geld' noemen als reden om niet aan sport te doen, kent 86% het declaratiefonds niet. 29% van de respondenten uit de laagste inkomensgroep kent of maakt gebruik van het declaratiefonds.

Suggesties nieuwe sportbeleid gemeente Soest

Respondenten kwamen, daarom gevraagd, met diverse suggesties voor nieuw sportbeleid in Soest. Honderden reacties zijn ingedeeld in de rubrieken: accommodaties en voorzieningen, topsport, specifieke doelgroepen, geen beleid voeren, promotie, aanbod aanpassen en overig. Daarnaast zijn de volledige reacties uitgewerkt en aan de gemeente overhandigd.

3.5 Resultaten vergeleken

In paragraaf 3.5 worden een aantal variabelen per onderzoeksgroep vergeleken. Allereerst de sportdeelname.

Tabel 45 Overzicht sportdeelname en sportfrequentie per onderzoeksgroep

Onderzoeksgroep	Basisschooljeugd	Jongeren	Volwassenen
0-11 keer	18	4	22
12-59 keer	25	12	26
60-119 keer	23	22	26
120 keer en meer	33	54	24
Niet ingevuld	1	7	2
Totaal	100	100	100
Perc. sporters conform RSO	0*	89	75

* Percentage kan niet berekend worden door andere wijze van vraagstelling

Hoewel de vraag voor basisschooljeugd en jongeren met betrekking tot de variabele sportdeelname anders is gesteld, is een voorzichtige vergelijking mogelijk. Opvallend is de hoge sportdeelname van jongeren. Onder jongeren zijn niet alleen weinig niet-sporters, ze sporten ook met een behoorlijke frequentie. De helft van de jongeren sport meer dan één keer per week.

Tabel 46 Overzicht sportdeelname en sportfrequentie per onderzoeksgroep naar leeftijdscategorie

Onderzoeks-groep	8 t/m 12 jaar	13 t/m 17 jaar	18 t/m 24 jaar	25 t/m 34 jaar	35 t/m 44 jaar	45 t/m 54 jaar	55 t/m 64 jaar	65 t/m 74 jaar	75 jaar en ouder
0-11 keer	18	4	25	22	17	19	24	27	44
12-59 keer	25	12	17	31	32	27	19	26	19
60-119 keer	23	22	21	29	29	27	28	20	9
120 keer en meer	33	54	35	18	21	26	26	18	22
Niet ingevuld	1	7	2	0	1	1	3	9	6
Totaal	100	100	100	185	403	422	444	246	32
Perc. sporters conform RSO 2008	0*	89	75	77	81	79	73	67	47
Perc. sporters conform RSO 2005	0*	93	83	80	83	76	74	75	43
Nederland conform laatste peiling	n.b.	n.b.	69	67	64	57	53	64	n.b.

* Percentage kan niet berekend worden door andere wijze van vraagstelling

Naarmate de leeftijd toeneemt, neemt het percentage sporters af. Doet in de leeftijds-categorie 25 t/m 34 jaar nog 77% aan sport, boven de 75 neemt de sportdeelname af tot 47%. De sportdeelname in de gemeente Soest in 2008 is voor vrijwel alle leeftijds-categorieën iets lager dan in 2005. Alleen het cohort 45 t/m 54 jaar vormt een uitzondering. Vergeleken met landelijke cijfers blijft de sportdeelname hoger dan de laatste landelijke meting.

Vergelijkt men het organisatieverband waarin gesport wordt dan valt het volgende op. De getallen geven het percentage van het totaal aantal respondenten weer.

Tabel 47 Vergelijk sportvorm

	Basisschool *	Jongeren	Volwassenen
Sportvereniging	70	75	34
Commerciële sportaanbieder	19	18	27
Individueel ongeorganiseerd	26	27	35

* gegevens niet helemaal vergelijkbaar door andere wijze van vraagstelling

Sporten in verenigingsverband is populair onder basisschoolleerlingen en jongeren. Onder volwassenen sport nog 34% bij een sportvereniging. Sporten bij een commerciële aanbieder neemt toe en wordt onder volwassenen populairder. In alle drie onderzoeksgroepen wordt in vergelijking met 2005 minder ongeorganiseerd aan sport gedaan.

Van de sporters op de basisschool wil 63% meer aan sport doen. Onder jongeren is dit percentage 47% en onder volwassenen 52%.

De top tien van meest beoefende sporten in de drie onderzoeksgroepen verhouden zich als volgt. De top tien van de basisschooljeugd is daarbij als uitgangspunt genomen. De genoemde getallen zijn percentages van het aantal sporters die genoemde sport beoefenen.

Tabel 48 Meest beoefende sporten

Tak van sport	Percentage basisschool	Percentage jongeren	Percentage volwassenen
Voetbal	30	29	4
Hockey	16	19	2
Tennis	14	15	18
Danssport	10	13	5
Vecht- en verdedigingssporten	10	8	2
Paardensport	8	4	1
Gymnastiek/turnen	7	8	2
Zwemmen	7	13	17

Tak van sport	Percentage basisschool	Percentage jongeren	Percentage volwassenen
Volleybal	5	6	3
Atletiek	4	4	2
Skiën/ langlaufen/ snowboarden	3	9	7
Aerobics/steps	1	2	7
Hardlopen/joggen/ trimmen	1	15	22
Fitness conditie	0	14	39
Fitness kracht	0	8	13
Wandelsport	0	3	21
Wielrennen/ mountainbiken/ fietsen	0	5	16

Voetbal, hockey en tennis zijn al op de basisschool de meest beoefende sporten. Onder jongeren worden ook sporten als fitness en hardlopen populair. De sporten die vooral in verenigingsverband worden beoefend als voetbal en hockey zijn onder volwassenen veel minder populair en geven een sterke daling te zien. Fitness daarentegen is uitermate populair onder volwassenen in Soest.

Een vergelijking van de tevredenheid over de bestaande sportvoorzieningen in Soest onder de drie doelgroepen geeft het volgende beeld:

Tabel 49 Tevredenheid over bestaande sportvoorzieningen

Reactie	Perc. jeugd	Perc. jongeren	Perc. volwassenen
Ik kom er nooit	15	13	38
Ik vind ze prima zo, weinig op aan te merken	47	64	37
Ik heb wat op te merken over een voorziening *		11	10
Ik mis een voorziening	24	7	6

* deze antwoordcategorie is jeugd niet geboden

Basisschooljeugd geeft vaker aan voorzieningen te missen. Jongeren en volwassenen missen weinig en hebben ook nauwelijks wat op te merken over de bestaande voorzieningen.

Overgewicht

Van een groot deel van de jeugdige respondenten zijn lengte en gewicht fysiek gemeten. Jongeren en volwassenen vulden zelf lengte en gewicht in. Met beide variabelen kon de Body Mass Index berekend worden en gecombineerd met omslagwaarden hiervan is berekend of sprake was van overgewicht.

Tabel 50 Overzicht overgewicht naar doelgroep

Doelgroep	Gemiddeld BMI	Percentage ondergewicht	Percentage normaal gewicht	Percentage overgewicht	Percentage obesitas
jeugd	17,3	2	83	13	2
jongeren	19,7	3	86	10	1
volwassenen	24,6	1	59	33	7

Overgewicht is vooral veel voorkomend bij volwassenen 40% van de volwassenen heeft (ernstig) overgewicht in Soest.

Samenvatting

De gemeente Soest heeft in 2002 haar aanvraag in het kader van de regeling Breedtesportimpuls van het Ministerie van VWS gehonoreerd gezien. De impuls vanuit het ministerie heeft geleid tot een intensivering van projecten en activiteiten. Om uitspraken te kunnen doen over de effecten van de projecten en activiteiten is in 2005 een nulmeting uitgevoerd. Herhaling van dit onderzoek maakt een betere evaluatie mogelijk. De onderzoeksopzet in 2008 is vergelijkbaar met die in 2005. Wederom zijn dezelfde drie doelgroepen benaderd.

Uiteindelijk zijn 4195 respondenten bereikt. De respons onder volwassenen bedraagt 26%. Onder jongeren viel de respons wat tegen. Eén op de drie jongeren reageerde op het verzoek. Op het basisonderwijs was de medewerking voortreffelijk meer dan 80% van de doelgroep is benaderd.

Jeugd

86% van de jeugd (groepen 5 t/m 8 basisschool) doet buiten de sportcursussen en de lessen bewegingsonderwijs aan sport. Soest scoort vrij hoog in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. Allochtonen (kinderen die zelf of waarvan één van de ouders in het buitenland zijn geboren) doen in Soest minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 75% om 89%. In de wijken Boerenstreek en Soest Midden is de sportdeelname flink gestegen. In Overhees behoorlijk afgenomen. Op veel scholen is de sportdeelname hoog en zijn de verschillen met het onderzoek in 2005 klein. Op de Buut was de sportdeelname al niet hoog, dit is in 2008 nog minder. Op De Egelantier is de sportdeelname ten opzichte van 2005 flink hoger.

82% van de sporters doet aan sport bij een vereniging (in 2005 76%). Het percentage sporters dat (tevens) niet-georganiseerd sport bedraagt 30%. Bijna één of de vier sporters, sport ergens anders (bij een sportschool, dansschool of manege). Veruit de meeste respondenten doen aan voetbal (435), gevolgd door hockey (235), tennis (205), danssport (147), vecht- en verdedigingsporten (146) en paardensport (123). In vergelijking met 2005 zijn hockey en tennis van positie gewisseld. Gemiddeld wordt er ruim twee uur per week aan sport gedaan, en zijn sporters bijna drie jaar geleden begonnen met sporten. De meest genoemde reden om niet aan sport te doen is evenals in 2005: 'Ik vind andere dingen leuker om te doen'. Sport moet concurreren met andere vormen van vrijetijdsbesteding. Als tweede word genoemd 'Ik vind trainingen/wedstrijdjes niet leuk'. Derde reden 'Het kost teveel geld'. De gemeente Soest organiseert al jaren sportkennismakingscursussen die worden aangeboden tijdens het project 'Kies je Sport'. Van de respondenten heeft 35% ooit wel eens meegedaan met een sportcursus. 69 respondenten uit groep 7 en 8 die ooit hebben deelgenomen aan 'Kies je Sport' zeggen zich na afloop te hebben aangemeld als lid bij diezelfde vereniging, derhalve 12% van de cursisten. In 2005 nog 20%.

In totaal zijn er 195 kinderen met overgewicht en 31 met obesitas (108 jongens en 118 meisjes). Dit is 15% van het totaal aantal kinderen vergelijkbaar met recente landelijke cijfers. Er is een behoorlijk verschil qua overgewicht tussen sporters (13%) en niet-sporters (21%). 13% van de jongens heeft overgewicht tegenover 15% van de meisjes. Tussen kinderen die ooit aan een sportkennismakingscursus hebben meegedaan (11%) en die hieraan nooit hebben meegedaan (17%) is er een aanzienlijk verschil.

Iets minder dan de helft van de basisschoolleerlingen lijkt tevreden over de sportaccommodaties in de buurt. 24% van de kinderen geeft aan ze in de directe woonomgeving een accommodatie missen. Eén op de zeven respondenten maakt niet of nauwelijks gebruik van de voorzieningen in de directe woonomgeving. Voorbeelden van voorzieningen in de buurt

die worden gemist zijn: basketbalveldjes, doeltjes, halfpipe, toestellen en tennisveldjes. 56% van de respondenten is ooit wel eens gestopt met sporten. Meisjes zijn veel vaker (66%) gestopt dan jongens (49%). Geen verschil tussen kinderen met overgewicht en die zonder overgewicht.

96% van de respondenten beschikt over (minimaal) zwemdiploma A. 14% van de allochtonen beschikt niet over een zwemdiploma, tegenover 1% van de autochtonen. 66% van de kinderen gaat dagelijks lopend of fietsend naar school 7% nooit. Een kwart van de kinderen speelt elke dag buiten na schooltijd. Een kwart van de kinderen speelt 5 of 6 dagen per week buiten. 7% doet dit nooit of één dag per week.

De som van het aantal minuten dat aan sport gedaan wordt, buiten gespeeld wordt, het aantal minuten nodig om van thuis op school en vice versa te komen en het aantal minuten gymnastiekonderwijs bepalen of het kind voldoet aan de beweegnorm van 60 minuten lichamelijke activiteit per dag. Gemiddeld 'bewegen' respondenten 75 minuten per dag. Het grootste deel van de Beweegnorm word gehaald door buiten te spelen (gemiddeld 32 minuten per dag). 53% van de respondenten haalt de Beweegnorm. Jongens meer dan meisjes (59% om 46%). Kinderen met normaal gewicht meer dan die met overgewicht (54% om 48%). Autochtonen vergelijkbaar met allochtonen (53% om 52%). Sporters meer dan niet-sporters (57% om 26%).

Jongeren

2000 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar ontvingen thuis een schriftelijke vragenlijst die ook via het internet benaderd kon worden. Uiteindelijk konden 662 lijsten verwerkt worden, 27% van de lijsten is via het internet ingevuld. 89% van de jongeren (tussen de 12 en 18 jaar) doet aan sport (in 2005 93%). 54% van de jongeren sport meer dan 120 keer per jaar. 22% sport minder dan 60 keer per jaar (in 2005 23%). Onder intensieve sporters (meer dan 120 keer per jaar) zijn meer jongens dan meisjes te noteren. Allochtone jongeren doen in Soest minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 83% om 91%. De vijf sporten die de afgelopen twaalf maanden door jongeren het vaakst zijn beoefend zijn veldvoetbal 168, tennis en hardlopen/joggen/trimmen 88, fitness conditie 83 en dansen 78. In vergelijking met 2005 is fitness conditie voor meer jongeren een populaire sport. Veruit de meeste jongeren in Soest doen aan sport bij een vereniging. Daarnaast wordt veel met vrienden en familie en ongeorganiseerd alleen gesport. Ten opzichte van 2005 stijgt het sporten in verenigingsverband van 72% naar 75%. Sporten bij een commerciële sportaanbieder blijft op 18%. Het meest wordt gesport op een officiële sportaccommodatie in de gemeente 70% (in 2005 nog 59%). Daarnaast op een andersoortige voorziening (in het park, bos, openbare weg, buurthuis) in de eigen gemeente 38%. Op de derde plaatst gevolgd door officiële sportaccommodaties buiten de gemeente.

Voor een op de vijf respondenten klopt het beeld van de jongeren dat ze zelf hebben van hun eigen sportgedrag niet helemaal met daadwerkelijke sportgedrag. Bijna tweederde van de jongeren is tevreden over het huidige aanbod van sportaccommodaties. Een klein deel (18%) van de jongeren heeft wat op te merken of mist voorzieningen. 79% van de jongeren schat in zelf aan de NNGB te voldoen (in 2005 73%). Onder sporters is dit percentage 83% (niet-sporters 55%). Onder jongens is dit percentage (81%) vergelijkbaar met meisjes (80%). Onder jongeren is met overgewicht is het percentage lager dan onder jongeren met normaal gewicht (67% om 82%). In totaal zijn er 69 jongeren (43 jongens, 26 meisjes) met overgewicht (waarvan 8 obees) op basis van de definitie van het Voedingscentrum (10%). 12 doen er niet aan sport. 40% van de respondenten heeft ooit wel eens meegedaan met Kies je sport. 27% heeft meegedaan met Whoznext. 15% van de jongeren die ooit hebben deelgenomen aan Kies je sport hebben zich de afgelopen 12 maanden aangemeld als lid bij één (of meerdere) van de sportverenigingen waar ze toen ooit een cursus hebben gevolgd.

23% van de jongeren heeft de afgelopen twaalf maanden vrijwilligerswerk gedaan bij een sportvereniging. 79% van de vrijwilligers in de sport besteedt hier maximaal 1 uur per week aan. Acht vrijwilligers meer dan vijf uur per week. 45% geeft aan nooit gevraagd te zijn voor vrijwilligerswerk.

Volwassenen

De gemiddelde leeftijd van de respondenten was 49 jaar. 75% van de volwassenen in Soest doet aan sport. 24% van de volwassenen sport meer dan 120 keer per jaar. 48% van de sporters sport minder dan 60 keer per jaar. Er is geen verschil in sportdeelname tussen mannen en vrouwen. Onder intensieve sporters (meer dan 120 keer per jaar) zijn iets meer mannen dan vrouwen te noteren. In vergelijking met 2005 is de sportdeelname 1% gedaald wel is de groep die niet erg frequent aan sport deed iets kleiner geworden. In vergelijking met landelijke cijfers is de sportdeelname in Soest hoger en zijn er meer intensieve sporters (120 keer per jaar of vaker). Opvallend in dit onderzoek is de sterke afname van de sportdeelname in de wijken Klarwater en Smitsveen. In de Birkst steeg juist de sportdeelname tot de hoogste waarde in Soest. Allochtonen doen iets minder aan sport dan autochtonen, respectievelijk 76% om 71%. In 2005 deed nog 73% van de allochtonen aan sport.

De zes sporten die de afgelopen twaalf maanden door volwassenen het vaakst zijn beoefend zijn fitness conditie (537), hardlopen/joggen/trimmen (311), wandelsport (295), tennis (254) en zwemmen (241). In vergelijking met 2005 is wielrennen/mountainbiken/fietsen gedaald van tweede naar de zesde plaats. Tennis is in Soest voor volwassenen veruit de populairste verenigingssport. 10% van de volwassenen is lid van een tennisvereniging. Fitnessconditie is voor volwassenen de populairste sport in commercieel verband. 27% van de volwassenen doet aan fitness bij een sportschool of fitnesscentrum. Daarnaast zijn aerobics/steps en zwemmen populair. 11% van de volwassen inwoners van de gemeente Soest doet aan hardlopen. Alleen ongeorganiseerd sporten is het meest voorkomende verband waarin gesport wordt (35%). 34% sport bij een vereniging. Daarnaast sport 27% bij een commerciële sportaanbieder. De meest genoemde redenen om niet aan sport te doen zijn toch de financiële aspecten. Daarnaast gebrek aan tijd en het feit dat men sporten niet leuk vindt. Voor ongeveer één op de zes vormen gezondheidsredenen een bezwaar.

Vooraf veel mannen in Soest hebben te kampen met overgewicht. Onder niet-sporters (46%), allochtonen (46%), de leeftijdsgroep 55 t/m 64 jaar (49%), respondenten uit de laagste twee inkomensklassen (44% en 47%) is het percentage respondenten met overgewicht hoger dan gemiddeld. Het aantal mensen dat in Nederland aan overgewicht of obesitas lijdt is de laatste decennia sterk gestegen. In Nederland heeft circa 55% van de mannen en 45% van de vrouwen tussen de 20 en 70 jaar overgewicht of obesitas (Voedingscentrum, 2005). Van deze groep had 10% obesitas. Het percentage overgewicht in Soest is dus iets lager dan de landelijke cijfers. 66% van de respondenten schat zelf in aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen te voldoen (in 2005 67%).

De gemeente Soest heeft recentelijk de Sport- en beweegids 2007-2008 uitgebracht. 50% geeft aan de sportgids niet te kennen, 36% kent de sportgids wel maar heeft er geen gebruik van gemaakt, 10% kent de sportgids en heeft er gebruik van gemaakt. Voor mensen met een inkomen op of net boven het bijstandsniveau, bestaat er het declaratiefonds van waaruit bijvoorbeeld de contributie van sportverenigingen betaald kan worden. 310 respondenten (17%) kennen het fonds. 13 respondenten geven aan er gebruik van te hebben gemaakt.

Literatuurlijst

- Gemeente Soest, gemeentegids 2007-2008, Akse Media BV, Den Helder
- Gemeente Soest, Sport- en beweeggids 2007-2008
- Ministerie van VWS, website
- Mulier instituut, Richtlijn Sportdeelname Onderzoek RSO, Standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname, den Bosch, oktober 2000.
- Mulier instituut, website, vergelijking RSO gemeentelijke cijfers
- NOC*NSF, ledental NOC*NSF over 2005, internetpublicatie (nr. 670)
- NOC*NSF, Sportbonden op weg naar 2010, Diopter-Janssens & Van Bottenburg BV, publicatienummer 503.
- NOC*NSF, Tweemeting vrijwilligers in de sport, C. Roques, J, Janssens, Mulier Instituut, 's-Hertogenbosch, 2003, publicatienummer 593.
- NOC*NSF, Verenigingsmonitor 2002, de stand van zaken in de sportvereniging, Mulier instituut, maart 2003, publicatienummer 598.
- RIVM, Nationaal Kompas Volksgezondheid, versie 2.5 Bilthoven, 11 december 2003.
- Sociaal en Cultureel Planbureau, Rapportage Sport 2006, den Haag 2006.
- Sportscaan, onderzoek sportdeelname gemeente Soest, 2005
- van den Hurck, 2003 website Kenniscentrum Overgewicht, www.overgewicht.org
- Voedingscentrum, Masterplan overgewicht, 2005, den Haag.

Bijlage 1**Overzicht sportdeelname volwassenen van verschillende doelgroepen**

	2005	2007
volwassenen	76	75
vrouw	75	75
man	77	75
18-24 jaar	83	75
25-34 jaar	80	77
35-44 jaar	83	81
45-54 jaar	76	79
55-64 jaar	74	73
65-74 jaar	75	67
75 jaar en ouder	43	47
autochtonen	77	76
allochtonen	73	71
alleen primair onderwijs	n.b.	38
LBO	n.b.	65
VMBO	n.b.	74
HAVO/VWO	n.b.	76
MBO	n.b.	77
HBO	n.b.	78
WO	n.b.	84
alleenstaand	n.b.	67
twee volwassenen	n.b.	73
twee volwassenen met kinderen	n.b.	80
één ouder met kinderen	n.b.	65
thuiswonend bij ouders/ verzorgers	n.b.	81

	2005	2007
inkomen huishouden tot 1900	n.b.	63
inkomen huishouden van 1901 tot 3150	n.b.	72
inkomen huishouden boven 3151	n.b.	85
't Hart, Soestdijk	76	80
Klaarwater en industrieterrein Soestdijk, Centrum	77	66
Boeren Streek, Het Soesterveen en de Grachten, Laag Hees	80	80
Soest Midden, De Eng en Eemgebied	72	71
Smitsveen, Eng Zuid	75	69
Overhees, Hees, Klein Engendaal, De Zoom en Wieksloot	76	75
De Birkt, Soest-Zuid, Duinengebied en Soestduinen	76	82
Soesterberg	74	74